

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 151

La sfârșitul lui noiembrie, Eminescu, plecat din țară cu câteva săptămâni înainte, nu se înscrisese încă la Universitatea din Berlin, din lipsa banilor pe care – eternă poveste – îi aștepta de acasă [...]. Poetul se înscrisese la facultate abia la 12 decembrie 1872, de astă dată ca student bun, fiindcă prezentase un certificat de absolvire eliberat de gimnaziul din Botoșani. [...]

Chestiunea este de a ști dacă Eminescu a fost mai mult un autodidact decât un ins cu studii oficiale. [...] Cursurile urmate în chip oficial sunt următoarele: în semestrul de iarnă 1872-1873, *Logica și principiile filozofiei*, *Concepția istoriei la istorici renumiți*, [...] *Istoria Egiptului și Monumentele Egiptului*, [...] iar în semestrul de vară 1873: *Istoria modernă* [...] *Obiceiurile și moravurile egiptenilor*, *Dezvoltarea și critica filozofiei hegeliene* [...] și *Despre optimismul și pesimismul filozofic și politic*. [...]

Cine răsfoiește hârtiile poetului capătă convingerea că poeziile sale au încolțit toate în minte, în cei șase ani de relativă liniște, cuprinși între 1870 și 1876.

(G. Călinescu, *Viața lui Mihai Eminescu*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- a. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Motivează-ți răspunsul.
- c. Cui i s-ar putea adresa textul? Justifică-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre importanța studiului în devenirea unui om? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 152

Amintiri din Epoca de Aur 1, producție a lui Cristian Mungiu, se află pe primul loc în topul celor mai vizionate filme românești în 2009. Cei mai mulți români au mers la cinema anul trecut, pentru a vedea un film care descrie cu umor viața cotidiană în România comunistă. În 2009, cea mai vizionată creație cinematografică autohtonă, lansată în România în toamna trecută, a avut încasări de 354.629 lei.

Comedia de Crăciun *Ho Ho Ho!*, în regia lui Jesus del Cerro, s-a clasat pe locul al doilea în topul filmelor care au reușit să-i scoată din casă pe români. Producția a avut 20.229 spectatori, iar încasările s-au ridicat la 338.058 lei.

Lungmetrajul realizat de Bobby Păunescu, *Francesca*, din distribuția căruia fac parte Monica Bârlădeanu, Luminița Gheorghiu și Doru Ana și care a avut premiera mondială la Veneția anul trecut, s-a situat pe locul al treilea.

(Cele mai vizionate filme românești în 2009)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Care crezi că au fost elementele care au determinat selecția acestor filme românești de către autorii topului?

2. Care este opinia ta despre vizionarea filmelor, ca formă de educare culturală? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 153

Subiectul pe care l-am ales e atât de pretențios și de cuprinzător, încât nu pot spera să-l acopăr singur cum se cuvine. Pot spera doar să rezolv lucrurile nu venind cu un răspuns, ci punând justa întrebare. S-ar putea ca aceasta să fie condiția contemporană a oricărui intelectual, dacă nu condiția intelectualului dintotdeauna: a formula întrebările optime, în nădejdea că buna lor formulare echivalează cu un răspuns.

Vreau deci să supun reflecției dumneavoastră problema culturii în genere și a sensului culturii în epoca noastră. [...]

Cum poate cineva să fie om de cultură astăzi?

Întrebarea pleacă, desigur, dintr-o insatisfacție latentă, din sentimentul că e foarte greu, că e, uneori, imposibil să fii om de cultură, mai exact, că din valorile culturii nu poți extrage suficiente forțe, suficientă doctrină ca să poți face față onorabil situațiilor curente de viață și cu atât mai puțin unor situații-limită.

(Andrei Pleșu, *Minima moralia*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Care este rolul omului de cultură în opinia autorului?
- Ce tip de text este acesta (de exemplu: *narativ*, *descriptiv*, *argumentativ*, *informativ* etc.)? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre importanța culturii în societate? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 154

Astăzi avem concurs în scris la limba română.

Nu știi de ce, dar un concurs scris te emoționează mai mult ca un examen oral. Când vorbești, comunică parcă cu toată lumea din jurul tău, te simți în familie, între ai tăi, sau – în cel mai rău caz – în mijlocul unor oameni care vorbesc aceeași limbă ca tine și cu care te poți înțelege. Când n-ai voie să vorbești, însă, decât cu tine însuși, îți pare că ai rămas singur pe lume, că nu ești decât semnul de întrebare al celui care ai fost sau că trăiești într-o lume de surdomuți, cu care – ceea ce este și mai trist – nu poți comunica nici măcar prin semne.

Un examen oral este o petrecere intimă, care – bine sau rău – nu prea are importanță cum se sfârșește. Un concurs în scris însă este o adevărată solemnitate. Cel dintâi este numai abilitate și suprafață; cel de-al doilea, numai precizie și adâncime.

(text adaptat după Ion Minulescu, **Corigent la limba română**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre specificul și importanța celor două tipuri de probe ale unui concurs? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 155

Dacă ar accepta suveranitatea dicționarilor, jurnalul ar trebui să fie privirea omului dinspre sine spre sine; reflexie a trăirii între coperte care ascund; confruntare cu propriile schițe mentale; descriere, obligatoriu discretă, pe hârtie a unui sentiment; exercițiu de sinceritate menit să se așeze la granița cu literatura, fără să devină niciodată literatură (decât în măsura în care totul este literatură). [...] În realitate, jurnalul pare să fie obedient față de statutul său numai la vârsta adolescenței. Nu în copilărie când conștiința de sine a eu-lui nu e îndeajuns de coaptă, și nu mai târziu, când e întregă, dar acaparată, de regulă, mai degrabă de gândul trăirii vieții, nu al consemnării ei. Adolescența însă e la frontieră. Ca și jurnalul. Busola începe să arate eu-I; toate drumurile duc într-acolo. Consecința e aceea că se naște sentimentul valorii unor experiențe care trebuie păstrate. Mari iubiri, mari decepții, mari revolte – toate acestea sunt experiențe în mod justificat supraevaluate, pentru că sunt trăite pentru prima dată. De aici imperativul așezării lor într-un caiet tainic.

(Pledoarie pentru frumoasele minciuni)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre „imperativul” scrierii unui jurnal în perioada adolescenței? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 156

Teatrul a constituit pentru Pirandello spațiul ideal unde adevărurile, certitudinile, sentimentele, virtuțile, viciile, aspirațiile, [...] în general mecanismele de toate felurile care alcătuiesc existența umană, pot fi descompuse piesă cu piesă pentru a fi ulterior recompuse de fiecare spectator sau cititor în parte, potrivit gradului său de înțelegere și de sensibilitate. La fel a procedat cu caracterele, cu posibilitatea sau imposibilitatea de a comunica a oamenilor în concordanță cu gândurile sau cu sentimentele avute, cu valoarea sau nonvaloarea ideii de personalitate. Toate par să se transforme unele în altele – certitudinea în îndoială, adevărul în minciună, cunoașterea în neant, comunicarea în incomunicare. [...]

Avem parcă de a face cu o compoziție muzicală construită pe o unică temă care generează însă nenumărate variațiuni, foarte asemănătoare între ele și, totuși, având o individualitate proprie. [...] Putem vedea în această activitate năzuința unui om care și-a făcut publică nemulțumirea față de umanitate pentru ca omenirea avertizată să poată să-și depășească slăbiciunile și viciile, construindu-și o existență superioară.

(Eugen Nicoară, *Istoria teatrului universal*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Care este opinia autorului despre rolul teatrului în societate?
- Ce tip de text este ilustrat prin fragmentul citat? Justifică-ți răspunsul.
- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?

2. Care este opinia ta despre rolul formativ al spectacolului de teatru? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 157

Timpurile moderne au rupt inerțiile și izolările epocii precedente. Călătoria s-a impus cu mai multă acuitate la ordinea zilei. Secolul Luminilor a conferit călătoriei un rang mai înalt în viața societății. Neîndoielnic, circulația interumană din motive politico-diplomatice, militare și mai ales economice fusese continuă, dar este totuși evident că odată cu secolul al XVIII-lea însemnătatea călătoriei a crescut și aceasta a început să joace un rol *în sine*.

Călătoriile erau acum efectuate și din *curiozitate*. S-a impus „călătoria filozofică”, apoi cea „pitorească”, pentru a se deschide pe urmă drum călătoriei romantice. Circulația interumană s-a accentuat și opinia lui Diderot, care considerase că o călătorie era o acțiune a unui individ alienat, chinuit de o *supraabundență de energie*, a apărut ridicolă.

În același timp, în noua situație creată, între *călătorie* și *cultură* legăturile s-au strâns. A călători a devenit o necesitate imperioasă pentru omul de cultură, călătoria însemnând luarea unui contact direct, nemijlocit, cu lumea exterioară existenței cotidiene.

(text adaptat după Dan Berindei, **Studiu introductiv** la monografia
Călători români pașoptiști)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Care este opinia autorului despre relația dintre călătorie și cultură?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?

2. Care este opinia ta despre contactul direct cu alte culturi? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 158

Iulie

Transcriu de pe o pagina A4 ce am notat nu demult despre *Păpușa rusească*. „Orice roman poate începe de oriunde. Totul poate porni de la o scenă, de la o senzație. După care totul trebuie să crească, așa cum pulpa unui fruct îmbracă un sâmbure”. Un roman cu un singur personaj, Leontina. Femeia asta ar trebui să iasă din mine ca într-un fel de naștere. Leontina va trebui să fie o femeie imposibil de singură. Am simțit nevoia să fiu patetic și am reușit, deocamdată, să imaginez ceva de genul: *Stările ei de singurătate organică, de singurătate orgolioasă, oarbă, oribilă, umiltoare. Stările ei de urechi care țiuie, puiie, tac, vibrează, urlă. [...]*

Îmbătrânesc. De fapt, despre asta tot vreau să scriu și n-am curajul. Acest vreau să scriu mă caracterizează exact. Senzația că nimic esențial nu se întâmplă în scrisul meu. Nu numai că intențiile mele nu au niciodată rezultate pe măsură, dar chiar și substanța scrisului meu e compusă din dorințe, intenția de o stare.

(text adaptat după Gheorghe Crăciun, *Trupul știe mai mult. Fals jurnal la „Pupa rusa”*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
- Care ar fi un posibil portret al autorului acestui jurnal?

2. Care este opinia ta despre relația dintre scriitor și opera sa? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 159

Într-un eseu celebru din 1934, **Modalitatea și tehnica romanului polițist**, Camil Petrescu schițează malițios algoritmul genului acestuia popular. (Ceea ce nu l-a împiedicat, cu un an înainte, să-l folosească în mod consecvent în **Patul lui Procust**.) E vorba întotdeauna, spune el, de două trasee narrative, amândouă ducând către crimă. Cel dintâi e de obicei pus în evidență cu ostentație. De-a lungul lui sunt presărate indicii din ce în ce mai clare, însă, se va dovedi la urmă, fără excepție amăgitoare. Adevărata pistă e cea de-a doua, permanent vizibilă, dar semnificativă numai pentru ochiul versat al investigatorului.

Ei bine, în cazul Ioanei Pârvolescu, primul traseu e chiar al unei lecturi de tip *policier*. Romanul poate fi urmărit și așa, e drept, prin prisma unuia dintre personaje, conu' Costache Boerescu, care e șeful siguranței publice. Lui îi revine sarcina de a afla cine, de ce și în ce împrejurări l-a împușcat pe tânărul muribund. Se va achita de aceasta numai parțial. [...]

Sunt de găsit, în structura **Vieții care începe vineri** mai multe voci, mai multe istorii insolite și, mai ales, mai multe strategii narrative decât proza apărută la noi în ultimii ani.

(Cosmin Ciotloș, **Pe stil vechi în stil nou și retur**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

a. Consideri că registrul stilistic utilizat (*standard, specializat, colocvial* etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.

b. Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.

c. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?

2. Care este opinia ta despre romanul polițist? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 160

Termenii englezești pătrund în număr tot mai mare, în tot mai multe limbi, dar evoluțiile lor semantice și formale îi îndepărtează constant de sursă. Cele mai bune exemple pentru această înfruntare a tendințelor contrare sunt furnizate de noile tehnologii cu răspândire masivă: terminologia computerelor, a Internetului, a telefoniei mobile etc. [...]

Mulți au trăit, probabil în experiența conversației cu colegi străini, situația în care referirea la micul instrument electronic care stochează date nu era tocmai simplă și neechivocă. E drept, obiectul e destul de recent – are doar câțiva ani –, dar ilustrează perfect globalizarea producției și a consumului: e cunoscut și folosit de aproape toți cei care utilizează computerul. Denumirea obiectului – în uzul vorbitorului obișnuit – nu este însă nici pe departe globalizată și uniformizată. În spațiul românesc s-a impus forma *stick*. [...] Termenul englezesc (cu sensurile „crenguță”, „baston”, „baton” și multe altele dezvoltate prin extensie și metaforă) a produs așadar în română două unități lexicale: *stiksuri* (de ronțait) și *stickuri* (pentru calculator).

(Rodica Zafiu, **Bastonaș, cheie...**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Care ar fi un posibil context în care ai putea utiliza informațiile formulate în textul dat? Justifică-ți răspunsul.
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
- Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autoarei în textul de mai sus.

2. Care este opinia ta despre pătrunderea termenilor englezești în limba română actuală? Susține, cu exemple, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 161

Bibliotecile, muzeele, academiile, universitățile, catedralele, monumentele trecutului îl înconjoară la tot pasul pe tânărul dintr-o țară occidentală. Un tânăr din Roma, de pildă, trăiește istoria milenară mergând pe stradă și privind în jurul său. El se formează în acest mediu familiar. Pentru el, prezentul trăiește într-o simbioză perfectă cu trecutul. Trecutul, cu alte cuvinte, este mereu prezent, într-o formă palpabilă.

Un tânăr din România nu trăiește decât în prezent, are sub ochi un trecut care foarte rar însumează o sută de ani. Trecutul foarte recent nu se deosebește prea mult de prezent, nu are adâncime – cu alte cuvinte, nu are fundament. Astfel, România pare o țară tânără, fără trecut. Cu toate acestea, nu este o țară modernă [...]. Modernizarea presupune existența a ceva care a trăit, a funcționat și trebuie să se ajusteze la provocările viitorului.

(Pentru o educație de tip umanist)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce mesaj transmite textul citat? Motivează-ți răspunsul.
- Prin ce se caracterizează *modelul de umanitate* la care se face referire în text?
- Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus. Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre relația dintre tineri și trecutul țării căreia îi aparțin? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 162

Primele au fost, prin anii '80, acelea din seria *Știința pentru toți*, pe care și-au disputat-o mai multe edituri, între altele, Științifică și Enciclopedică. Tot pe atunci se găseau, în colecția *Caleidoscop*, de la Ceres, format mic, fel de fel de îndreptare, unele pentru școlari: *Recreații științifice*, cu-ale ei experimente și giumbușlucuri, *Minuni în retortă*, chimie de vacanță și apartament, *Recreații matematice* și *Botanica distractivă* la Albatros. Toate, dincolo de ghiduri pentru amatori, erau cărți de împrietenire cu științe din cele care iscau, în orele de școală, spaime.

Literatura prietenoasă, pare-se, prin sine, n-a avut, în vremea despre care am început să vorbesc, parte de asemenea mijlociri, nici, pe cât îmi pot da seama, alte umanoare. Mai târziu, în anii '90, am prins seriile de *Povestind copiilor*, pe urmă edițiile școlare de la Porțile Orientului, Alecsandri, Coșbuc, Sadoveanu și copiii. Nu știu cât de folosite erau, nici pe câți i-or fi întors, după lecturile obligatorii, la literatură.

(Simona Vasilache, **Cărți prietenoase**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
  - a. Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
  - b. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
  - c. Ce tip de text este acesta (narrativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
2. Consideri că există *cărți prietenoase* și *cărți neprietenoase* în zilele noastre? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 163

Ocupația cea mai răspândită în lumea lui Caragiale e statul de vorbă. Au, n-au treabă, acești oameni abia așteaptă un prilej ori un pretext să-nceapă o *discuțiune*, de obicei una *foarte animată* și mai întotdeauna mult prelungită [...].

Termenul însuși de conversație, deși frecvent, este oarecum impropriu, fiindcă în lumea lui Caragiale dialogului îi este mai întotdeauna preferat monologul, interlocutorul fiind redus de obicei la condiția pasivă și subalternă de ascultător, dacă se poate admirativ fără rezerve. Partenerul ideal de conversație în lumea aceasta este cel care încuviințează grav și pătruns de respect tot ce zice vorbitorul („Rezon!”) ori se uimește de strălucirea și profunzimea spuselor lui („Ei! Cum le spui dumneata, să tot stai să-ascuți; ca dumneata, bobocule, mai rar cineva!”), exclamând cu încântare „Bravos!”. Poftea de a vorbi și setea de aplauze sunt de nedespărțit în lumea lui Caragiale.

Fiecare „amic” se află de aceea în perpetuă goană după „amici” dispuși să-l asculte, să-l asiste, să-l aprobe, să-l placă și, de ce nu, să-l ovaționeze. Cine trăncănește are nevoie de public în primul rând, nu de teme ori subiecte.

(Mircea Iorgulescu, *Eseu despre lumea lui Caragiale*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul acestui text? Motivează-ți răspunsul.
- Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
- Cum prezintă autorul termenul de conversație așa cum apare în lumea lui Caragiale?

2. Care este opinia ta despre regulile pe care trebuie să le respecte o conversație pentru ca aceasta să se desfășoare în bune condiții? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 164

„De ce scrieți?” – este întrebat adesea scriitorul. „Ar trebui să știți de ce.”, le-ar putea răspunde scriitorul celor care pun întrebarea. „Ar trebui să știți de vreme ce ne citiți, căci dacă ne citiți și continuați să ne citiți, e pentru că ați găsit în scrierile noastre ce să citiți, ceva ca un fel de hrană, ceva care răspunde nevoii dumneavoastră. De ce aveți, așadar, această nevoie și ce fel de hrană suntem noi? Dacă eu sunt scriitor, de ce sunteți dumneavoastră cititorul meu? Răspunsul la întrebarea pe care mi-o puneți îl găsiți în dumneavoastră înșivă”. Cititorul sau spectatorul va răspunde, schematic, că se duce la un spectacol ca să se instruiască sau ca să se distreze. În mare, acestea sunt cele două feluri de răspunsuri posibile [...]. Dacă un scriitor, un autor, m-ar întreba pe mine, unul, de ce citesc, de ce mă duc la un spectacol, aș răspunde că mă duc nu pentru a avea răspunsuri, ci ca să am alte întrebări.

(Eugen Ionescu, **Note și contranote**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
  - a. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Motivează-ți răspunsul.
  - b. Consideri că registrul stilistic utilizat (*standard, specializat, colocvial* etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.
  - c. Despre ce fel de *hrană* este vorba în fragment?
2. Care ar fi răspunsul tău în cazul în care un scriitor te-ar întreba: *De ce sunteți dumneavoastră cititorul meu?* Susține, cu argumente, acest răspuns.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 165

Dacă mă gândesc bine, cea care a contribuit cel mai mult să cresc în *cultul tatălui* a fost mama mea. De la ea am aflat cum a stat tata aproape o iarnă întreagă lângă leagănul meu când, la câteva luni de la naștere, m-am îmbolnăvit grav. Și tot de la ea am aflat și altele. Cum i-a uimit tatăl meu, în copilărie, pe învățătorii săi la școală. Cum a fost trecut din clasa a doua direct în clasa a cincea și cum, după aceea, învățătorii și preoții (erau doi în Lisa, unul ortodox, altul greco-catolic) au venit la bunicul meu patern pentru a-i spune că tata ar putea merge la liceu pe cheltuiala unui regiment grăniceresc de la Sibiu (care patrona școlile românești de la granița Imperiului Habsburgic). Numai că bunicul meu avea alte griji. Voia să le înzestreze pe cele trei surori ale tatei și să-și țină singurul băiat pe lângă el... Mama mea era foarte tăcută. Vorbea rar. Și totuși, parcă o aud povestindu-mi cum s-a plimbat tata o săptămână, noaptea, prin casă, întrebându-se cum să facă rost de o sută de lei, pe care i-o cerusem (inconștienți și egoiști sunt copiii!) într-o scrisoare, în primul an de liceu.

(Daniel Cristea-Enache, *Convorbiri cu Octavian Paler*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce tip text este ilustrat prin fragmentul citat? Motivează-ți răspunsul.
- Ce fel de discurs (obiectiv/subiectiv) regăsim în textul citat? Justifică-ți răspunsul.
- Cum interpretezi semnificația structurii exclamative – *inconștienți și egoiști sunt copiii!* – din ultima paranteză?

2. Care este opinia ta despre relațiile dintre părinți și copiii aflați la vârsta adolescenței? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 166

Stă sub semnul evidenței faptul că, deși suntem atât de departe de acea lume ce „gândea în basme și vorbea în poezii”, cei mai mulți dintre *cititorii* acestei antologii vor fi avut, mai demult sau mai dincoace, o întâlnire cu basmul, fie cu acela *povestit*, spus, zis, de vreun „unchiaș sfătos”, de o bunică sau de vreo mătușă, *la gura sobei* devenit un topos recognoscibil în literatura secolelor trecute – „Așezat la gura sobei noaptea pe când viscolește /.../ Văd trecând în zbor fantastic a poveștilor minuni.” – fie, mai plauzibil, mai frecvent, cu acela *citit* dintr-o carte de părinți, acasă, înainte de culcare [...], ori de educatoare sau de învățătoare la grădiniță sau la școală, sau chiar de el însuși, după ce a deprins slovele și a început să silabisească pe o carte de povești cu desene colorate. În timpurile moderne, „povești și doine, ghicitori, eresuri” ce fruntea de copil a poetului „o înseninară”, pot fi ascultate la radio sau pe casete audio, dramatizate și însoțite de efecte sonore, pot fi vizionate, sub formă de dispozitive, de diafilme [...], mai nou ca filme cu actori sau de animație, în sălile de cinematograf sau la televizor, pe CD-uri ori pe DVD-uri, sau transformate în jocuri pe calculator pline de suspans și de dramatism.

(Nicolae Constantinescu, *Basmul popular între ieri și mâine*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Consideri că registrul stilistic utilizat (*standard, specializat, colocvial* etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.
- Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.

2. Care este părerea ta despre necesitatea lecturii basmelor în zilele noastre? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 167

- Cum era adolescentul Ioan Hobana?
- Asemenea celorlalți băieți de vârsta mea, din generația de după război. O trăsătură poate mai puțin obișnuită era faptul că nu consideram învățătura doar o obligație. Eram avid de cunoștințe și admirabilii profesori ai liceului bârlădean Gheorghe Roșca Codreanu au jucat un rol foarte important în realizarea acestei aspirații. În timpul liber, citeam, cântam la vioară, participam la ședințele cinaclului de la Casa Națională. Făceam mult sport: fotbal, handbal (în 11), volei. Am fost campionul liceului la tenis de masă și la șah. O fotografie de atunci mă înfățișează în mijlocul echipei de elevi, în stânga mea aflându-se Lucian Raicu, cunoscutul critic literar de mai târziu. Jocul rigorii și al fanteziei m-a însoțit de-a lungul întregii vieți, astăzi, grație Internetului, partenerii mei fiind pretutindeni.
- Petreceați mult timp în Biblioteca de la Bârlad...
- Biblioteca de la Casa Națională nu poate fi uitată. Am petrecut multe ceasuri în sala dulapurilor înalte, cu geamuri, pe care o revăd astăzi cu emoția de atunci.

(Florin Marin, *Interviu cu Ioan Hobana*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
  - a. Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
  - b. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
  - c. Care este punctul de vedere al autorului asupra importanței formării în timpul anilor de liceu? Motivează-ți răspunsul.
2. Care este opinia ta despre activitățile pe care le-ai desfășurat în cei patru ani de liceu? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 168

Am auzit de-atâtea ori în ultima vreme că tineretul nu mai citește, că o generație de mici sălbatici – noii barbari ai televiziunii prin cablu, ai jocurilor pe computer și ai Internetului – e pe cale să ia puterea și să răstoarne cu susu-n jos lumea cea veche a lui Gutenberg. „Ce-o fi-n capul lui? Are pereți întregi de bibliotecă în casă și nu pune mâna pe-o carte cu lunile!”, auzi câte o mamă (intelectuală), dezolată că nu-și mai poate înțelege copilul [...]. Tinerii din generația mea au citit în anii '70 și '80 absolut aceleași cărți și au văzut absolut aceleași filme. “[...]. Când merge televizorul, nu poți citi. Ochii-ți alunecă fără să vrei de pe pagină pe ecran. Nu mai citim cu adevărat, nu doar copiii noștri, ci și noi. [...]. Chiar când facem eforturi eroice ca să ne rezervăm, seara târziu, o oră pentru lectură – unde sunt vremurile când citeam chiar și șapte-opt ore pe zi? – ne pomenim că după cinci minute ni se-nchid ochii și ne cade cartea din mână. Oare nu mai sunt cărțile de azi destul de interesante?

(text adaptat după Mircea Cărtărescu, *Pururi tânăr înfășurat în pixeli*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cui i s-ar putea adresa textul citat?
- Consideri că registrul stilistic utilizat (*standard, specializat, colocvial* etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.
- Care sunt *generațiile* la care face aluzie fragmentul citat? Justifică-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre *rolul lecturii*? Susține, cu argumente, opinia prezentată, valorificând, în răspunsul tău, și ultima interogație din text.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 169

Afacerea cu „amintiri” din România a ajutat-o pe Lenuța Herban să treacă mai ușor peste dorul de casă. Astfel, primul motiv care a determinat-o să deschidă un magazin de artizanat tocmai în Italia a fost dorința de a se simți mai aproape de pământul românesc. Apoi, proiectul a prins contur pentru că femeia își dorea ca italienii „să vadă ceea ce sunt în stare să facă românii cu mâinile”. Așa că a deschis un magazin cu suvenire românești în orașul italian Brescia. Obiectele românești, aduse în special din zona Ardealului, i-au cucerit imediat pe italieni care au devenit altfel clienți fideli.

„Am vrut să aduc în Italia tradiția, portul popular românesc, precum și îndemânarea românilor, ca să vadă și cei de aici ce anume sunt în stare să facă românii cu mâinile. Tot ce am adus în acest magazin este lucrat manual. Mi-am dorit ca tradiția noastră etnografică să fie cunoscută în Italia, iar pentru cei de acasă am vrut să fie un răsunset a ceea ce creează ei”, a declarat Lenuța.

Magazinul a fost înființat la sfârșitul lunii noiembrie 2009, iar de atunci și până în prezent a atras suficient de mulți clienți pentru a putea spune că este o afacere de succes.

(Luiza Dinculescu, *Mileurile, vasele de lut și ceasurile, la mare căutare*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
- Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
- Cine ar putea fi receptorii acestui text?

2. Care este opinia ta despre rolul tradițiilor în viața românilor care trăiesc peste hotare? Susține, cu exemple, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 170

Imaginați-vă că stați în fața unui prieten și deodată fața începe să i se convulsioneze involuntar. Mușchii faciali, în special cei ai buzelor, i se extind, iar în ochii lui vezi o anumită expresie... Glasul său vibrează și se aude o serie de sunete expiratorii consecutive și cadențate.

În mod ciudat, nimeni din jurul vostru nu-și întoarce privirea la prietenul respectiv, chiar dacă ar părea că se sufocă, în timp ce umerii lui tremură și întregul corp se contorsionează. Nu e un moment de panică, asta se-ntâmplă când persoana de lângă tine râde cu poftă.

Motivele unui asemenea comportament sunt variate, dar mecanismul râsului este întotdeauna același: inspirație adâncă și scurte contracții spasmodice ale toracelui, în special ale diafragmei. De aici și vorba „râd de se țin cu mâinile pe burtă”.

Cercetătorii spun că râsul se produce frecvent la om și că, cel mai probabil, este cauzat de un lucru auzit la un moment dat, în conversație, indiferent dacă emițătorului i s-a părut sau nu amuzant.

(Ecaterina Procopov, **De ce râdem?**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine este emițătorul mesajului? Precizează două elemente (*idei, argumente, fapte, opinii*) pe care le consideri a fi de referință pentru conținutul textului.
- Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Motivează-ți răspunsul.
- Consideri că registrul stilistic utilizat (*standard, specializat, colocvial* etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre *importanța râsului* în viața omului? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 171

Poate era o noapte rotundă când nu ne mai cunoșteam, când tot ce s-a scris s-a uitat, când plecând dintr-un punct ajungi de unde ai plecat, ...o noapte ce întârzie, punând pe figură fixitatea uitată, uitând frumosul posibil, cum poate l-au uitat mulți.

Rămânea că totul e vanitate... și luna înclina spre apus cu o lumină de spaimă peste orașul adormit în zăpadă, reflectându-se și pe multe fotografii de porțelan prin cimitire... Nu știi cine a pus să stea în aer o foaie de hârtie pe un fir de păianjen, și o singurătate din toate timpurile să doarmă pe acești pereți.

Acest târziu, de tot, pe cristale de gheață, pe distinsul bal în ecoul fanfarei în sala unui palat...

Era tristețea de a nu cunoaște altă limbă, cu care să fi vorbit cu luna în declin, sau cu drumețul ce scârțâia zăpada înaintea de auroră...

Acest târziu de tot, ca și pentru mine orice, în norma unui timp, involuntar greșind, un craniu în oglinda întunecată... dar tu să nu crezi... O stea obosea ochii, și lampa se transfigura pe pământul ce se mișca spre lumină, pentru a mă ridica din scaunul vechi, din oglinda geamurilor înghețate, în noaptea ce întârzia...

Astfel, o zi începe...

(George Bacovia, **Bucăți de noapte**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Motivează-ți răspunsul.
- Cum își exprimă autorul propria atitudine despre singurătatea existențială? Argumentează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre nevoia sau frica omului de singurătate, în general? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 172

Cred că orice narațiune, chiar și aceea a unui fapt cât se poate de comun, prelungeste marile povestiri relatate de miturile care explică modul cum a luat ființă această lume și cum a devenit condiția noastră așa cum o cunoaștem noi astăzi. Eu cred că interesul nostru pentru narațiune face parte din modul nostru de a fi în lume. Ea răspunde nevoii noastre de a auzi ceea ce s-a întâmplat, ceea ce au înfăptuit oamenii și ce pot ei să facă: riscurile, aventurile, încercările lor de tot felul. Nu suntem aici ca niște pietre, nemișcați, sau ca niște flori sau insecte, a căror viață e dinainte trasată: suntem ființe umane formate din *întâmplări*. Iar omul nu va renunța niciodată să asculte povestiri.

(Mircea Eliade, *Încercarea labirintului*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identificeți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (narrativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre importanța literaturii în formarea personalității umane? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 173

Francezul este francez, precum piatra piatră; el este francez fără să știe. Și chiar dacă știe, nu-i folosește și nu-i ajută la nimic. Noi *știm* în fiecare clipă că suntem români și ne explicăm toate gesturile și reacțiunile prin condiția noastră particulară. Când, în tot ce facem, plesnesc pseudometamorfozele istoriei noastre, simțim o rară voluptate să ne mărturisim dezastrului specific: *Numai în România este posibil, Ce să te aștepti de la o țară ca asta* etc.

În proporții mai mici, noi românii ne-am simțit întotdeauna anormalul soartei... Autodisprețul presupune totuși un amar și o nemângâiere, care configurează specific România. Când te gândești la celelalte țări mici, care n-au făcut nimic și se complac în inconștiență sau într-un orgoliu vid, nejustificat, atunci nu-ți poți reține admirația pentru luciditățile României, căreia nu-i e rușine să-și bată joc de ea însăși, să-și scuture neantul în autodispreț sau să se compromită într-un scepticism dizolvant.

(Emil Cioran, ***Schimbarea la față a României***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Care este opinia autorului despre *puterea de autodispreț* a românilor?
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre capacitatea poporului român de a se autodepăși? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 174

— Cuvântul *succes* nu-mi place, fiindcă nu acoperă noțiunea când e vorba de literatură. Poate în alte izbânzi omenești să se potrivească mai bine. Acolo unde faptul se poate măsura cu metrul, cu secunda sau cu kilogramul. Succesul unei cărți după mine nu e o problemă care să privească exemplarele de cărți vândute, ci de fierbere, de tulburare, stări născute în lumea cititorilor și chiar în lumea cealaltă, de lângă cititori. În ce mă privește, îmi explic aprobarea cititorilor – vedeți că ocolesc cuvântul pe care l-am respins – prin convingere și sinceritate. Când scriu nu acopăr nimic din structura mea sufletească, nu e o indiscreție, ci un serviciu. Cine îl simte îl răsplătește...

(Ion Drăgănoiu, *Interviu cu Radu Tudoran*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- b. Ce tip de text este acesta? Argumentează-ți răspunsul.
- c. În ce constă, în opinia emitătorului, succesul unei cărți?

2. Ce părere ai despre utilitatea lecturii așa-numitelor „cărți de succes” pentru un cititor de vârsta ta? Susține, cu argumente, opinia prezentată, valorificând și propria experiență.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 175

Marea problemă a fiecăruia dintre noi este problema fericirii. Sunt gânditori foarte austeri care spun: ce e asta? Asta nu-i o chestiune interesantă, e o problemă personală. Evident că nu este așa. Remarc că cei mai sceptici gânditori care spun: ce-i aia fericire? fericirea nu există! spun asta pentru că își fac despre fericire o imagine utopică, ca și cum fericirea ar fi așa, o plească omogenă, care-ți pică din cer și te încântă ca un cozonac. Or nu este așa. Să fim atenți. *Fericirea ne paște la fiecare pas dacă știm să o asumăm, dacă avem atenția și luciditatea și curajul de a o asuma.* Pentru că trebuie foarte mult curaj. Fericirea nu este un lucru ușor de suportat. Fericirea nu se obține fără suferință. Și mai ales nu se obține pe gratis. Fericirea costă colosal de scump. Dar este absolut stupid să te zgârcești la prețul ăsta. Costă uriaș de scump, da'face!

(Alexandru Paleologu, *Lucrurile cu adevărat importante –
fragmente dintr-o discuție cu publicul*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
  - a. Care este opinia lui Al. Paleologu despre fericire?
  - b. De ce crezi că textul cuprinde interogații și exclamații?
  - c. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
2. Care este opinia ta despre legătura dintre fericire și curaj? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 176

Artă înseamnă creațiune de oameni adevărați și de viață reală. Nu atât meșteșugul stilistic, cât mai ales pulsația vieții interesează. Opera odată creată trăiește singură prin cantitatea de viață ce o conține, ca un izvor de energie infinită. Când creează, artistul face operă de sinteză. În Trahanache nu se ascunde numai un tip. Caragiale a studiat sute de indivizi pentru a reda prototipul perfect. Toți Trahanachii au ajutat cu câte ceva la procrearea fratelui lor. Viața a numărat un om mai mult, tot așa de viu ca și domnul cutare, pe care-l vedem acum trecând pe stradă.

Aici e misterul care leagă pe artist de Dumnezeu: ba îl întrece. Pe când Dumnezeu creează și ființe inferioare, și totuși trăiesc [...] artistul, ca să creeze viață adevărată, trebuie să atingă perfecțiunea. Frații lui Trahanache au murit de mult, dar Trahanache al lui Caragiale va trăi mereu. Fără această condițiune primordială nu poate exista opera de artă.

(text adaptat după I. Valerian, **De vorbă cu d-l Liviu Rebreanu, Romanul românesc în interviuri**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Care este viziunea lui Liviu Rebreanu cu privire la realizarea personajelor literare?

2. Care este opinia ta despre reflectarea realității în literatură? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 177

Trebuie să mărturisesc că nu văd în București în câteva luni atâta lume câtă văd în câteva zile ori de câte ori mă duc pe la mine prin sat. E cazul să exprim aici o îndoială cu privire la formula de existență a orășeanului comparată cu aceea a omului care trăiește într-un sat. Trebuie să te sature de oraș ca să începi să reflectezi la modul de viață în comunități mici, în care individualismul e moderat de privirea vecinului sau de ochii uliței, care te vede când pleci de-acasă sau când te întorci. Dacă nu ești atent, ți se aud șoaptele, fără să mai vorbim că toată lumea știe cum îți crești copiii, cum te porți cu părinții. [...] Asta e foarte rău, ar zice cineva înspăimântat de ideea că viața sa personală s-ar desfășura ca pe o scenă, ca pe un podium imens, în care fiecare ar fi și spectator și actor.

(Marin Preda, *Imposibila întoarcere*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Consideri că registrul stilistic utilizat (*standard, specializat, colocvial* etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.
- Care este opinia lui Marin Preda cu privire la viața în comunitatea rurală? Argumentează-ți afirmația.

2. Care este opinia ta despre rolul comunității în evoluția individuală? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 178

Viața unui artist sentimental, pasionat și care mai ales a trăit așa cum am trăit eu, e adesea tot atât de pasionantă ca și opera lui. Uneori chiar o întrece în interes, dacă artistul rămâne sincer și dacă scrie nu ca să satisfacă curiozitatea bolnavă a cititorului sătul și blazat, ci ca să se vadă până unde a fost legat de omenăștile slăbiciuni ale vieții, cât a luptat cu ele, cum a învins sau a fost învins.

Nu oare acestui gen de literatură se datorește faptul că dintre toate operele lui Jean Jacques Rousseau, cea mai populară, cea mai răspândită, cea mai tradusă sunt *Mărturisirile* sale? Și nu e această carte și aceea din care un om sănătos poate trage cele mai multe învățăminte? Ori, în epoca asta a noastră de universală confuzie a spiritelor, mai mult decât pe vremea lui Rousseau, omenirea are nevoie de învățăminte.

(Panait Istrati, *Cum am devenit scriitor*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Care este viziunea lui Panait Istrati cu privire la relația dintre viața autorului și literatură?
- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identificeți în textul dat?

2. Care este opinia ta despre rolul pe care îl au mărturisirile scriitorilor pentru a le înțelege opera? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 179

— [...] crezi că volumele de poezie e bine să ajungă imediat în mâna cititorului, imediat după ce au fost scrise, sau că e mai bine ca ele să aștepte o lectură mai neutră a autorului înainte de a fi încredințate tiparului?

— Sigur că ar fi ideal ca în momentul în care o poezie se scrie, ea să și ajungă în aceeași clipă la publicul său, dar cum acest lucru nu este posibil, poate că este mai bine ca un volum odată încheiat, autorul să-l închidă într-un sertar și să se răcească el însuși de propriul său mesaj ca să îl poată privi mai rece, cu un ochi mai rece. [...] Dacă o carte pe care ai terminat-o și care îți place foarte mult ai forța să n-o arăți un timp nimănui, să o păstrezi câteva luni până când îi mai uiți intențiile teoretice și îi mai uiți sentimentele, până când pe plăcile sensibile poetice se aștern noi semnale și noi solicitări, o reluare de lectură va prezenta totdeauna și o distanțare a autorului față de propriul său text pe de o parte, iar pe de altă parte îi va permite o oarecare obiectivare față de propriul mesaj, deci o mai bună distribuire a acestui mesaj în zonele esteticului.

(Ion Drăgănoiu, **Convorbirile de joi**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Care este mesajul textului cu privire la relația dintre poezie și public?
- Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre *rolul poeziei* în lumea contemporană? Susține, cu argumente și exemple, opinia formulată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 180

Ca orice alt element al culturii bazate pe *forma – marfă*, televiziunea nu poate să-și ignore publicul. Cu alte cuvinte, nu i se poate reproșa cu desăvârșire buna credință, lipsa unor programe mai puțin facile: *cum e publicul, așa sunt și emisiunile*; la urma urmelor, ea e pretutindeni parte a *industrii amuzamentului* și nu i se cere, decât rareori, să se conformeze unor exigențe comparabile, de pildă, cu cele puse în fața *industrii editoriale* sau a *spectacolului teatral*. O toleranță care nu pare, însă, necesară în cazul radioului. De ce? E publicul aparatului de radio diferit de cel al micului ecran? Bineînțeles! Civilizația imaginii impune, se știe, alte reguli decât cea a sunetului și e destul să ne amintim încă o dată că, după un concert simfonic, se aud mult mai rar comentarii ale specialiștilor decât într-o galerie de artă.

(Dan Grigorescu, *Între cucută și Coca-cola*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?

2. Care este opinia ta despre rolul televiziunii în lumea de azi? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 181

Mai toate cărțile pe care le citesc contestă civilizația industrială. Și au, desigur, de ce. [...] Totuși, trăim în această civilizație sau dorim să trăim. Visăm la cetatea de fier, sticlă și beton, căutăm comoditățile oferite de tehnică, ducem, e drept, dorul câmpiilor, al pădurilor întinse, ne întoarcem gândul cu nostalgie spre existența naturală, dar întoarcerea, cu adevărat, este imposibilă. Evoluția societății este ireversibilă. Filosofii care cer să ne refugiem în peșteri fac profețiile lor la radio, în ziare, la televiziune, folosind instrumentele civilizației contra civilizației. Cum să facem ca, trăind în civilizația pe care a creat-o și bucurându-se de achizițiile, de valorile ei, omul să nu-și piardă, totuși, vocația lui profundă, știința de a rămâne în contact cu universul? De a privi o floare, un pom în interiorul civilizației și nu în afara ei? Iată adevărata problemă a civilizației actuale.

(Eugen Simion, *Timpul trăirii, timpul mărturisirii. Jurnal parizian*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

a. Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile acestuia în textul de mai sus.

b. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?

c. Care este, în viziunea lui Eugen Simion, relația dintre *civilizația industrială* și natură?

2. Care este opinia ta despre evoluția societății? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 182

Fiecare om își alcătuiește de-a lungul vieții un *edificiu afectiv*. Măsura în care el este e dată de consistența acestui edificiu, de mâna aceea de oameni – ei nu pot fi mulți – pe care i-a preluat în el și pe care i-a iubit fără rest, fără umbră și împotriva cărora spiritul lui critic, chiar dacă a fost prezent, a rămas neputincios. Acești oameni puțini, care ne fac pe fiecare în parte să nu regretăm că suntem, reprezintă, chit că o știm sau nu, stratul de protecție care ne ajută să trecem prin viață. Fiecare om „face față” la ce i se întâmplă pentru că este protejat în felul acesta. Fără acest zid de ființe iubite care ne înconjoară (indiferent că ele sunt sau nu în viață), noi nu am fi buni de nimic. Ne-am destrăma precum într-o atmosferă în care frecarea este prea mare. Sau ne-am pierde, ne-am rătăci pur și simplu în viață. Dacă ura celorlalți – covârșitoare uneori! –, invidia lor, mârșăvia lor sunt neputincioase este pentru că există câțiva oameni pe care îi iubim până la capăt.

(Gabriel Liiceanu, ***Declarație de iubire***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce tip de text este acesta (de exemplu: *informativ, descriptiv, narativ, argumentativ*)? Motivează-ți răspunsul.
- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce reprezintă *edificiul afectiv* pentru eseist? Care este atitudinea autorului față de acesta?

2. Care este opinia ta despre importanța iubirii în viața ființei umane? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 183

Această lucrare se adresează mai multor categorii de cititori. În primul rând, ea îi are în vedere pe elevii care se pregătesc pentru concursuri unde limba română figurează în programa de admitere, ca și pe cei care doresc să își îmbunătățească performanțele la limba română.

Lucrarea îi vizează de asemenea pe profesorii de limba română. Acestora li se oferă prin cartea de față sinteze utile pentru pregătirea concursurilor didactice. Nu sunt însă uitați nici aceia care doresc să folosească diferite auxiliare pentru pregătirea orelor de gramatică.

O altă categorie vizată este aceea a studenților din facultățile de filologie, jurnalistică și științele comunicării. Acestora, lucrarea le propune, de asemenea, sinteza unor cunoștințe fundamentale, potrivite cu nivelul la care se studiază limba română. [...] În acest ciclu sunt cuprinse noțiunile absolut necesare pentru formarea profesională. Din acest punct de vedere, lucrarea de față oferă bazele instruirii într-una din disciplinele științei limbii – sintaxa.

(Emil Ionescu, **Introducere** la **Sintaxa limbii române: lecții – sinteză**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos referitoare la situația de comunicare din fragmentul de mai sus:

- a. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- b. Ce tip de text este acesta (narrativ, argumentativ, informativ, descriptiv)? Motivează-ți răspunsul.
- c. Ce oferă *lucrarea de față* în viziunea autorului?

2. Consideri că sunt necesare lucrările științifice în domeniul limbii române? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 184

În istoria limbii literare, Ion Creangă și I.L. Caragiale reprezintă, la sfârșitul secolului al XIX-lea, o direcție care valorifică, în diverse moduri și, mai ales, cu diverse funcții, limba vorbită. *Oralitatea* rămâne caracteristica stilistică dominantă a celor doi scriitori, cu deosebirea că opera lui Creangă este ilustrativă pentru o oralitate de tip popular, în timp ce scrierile lui Caragiale sunt reprezentative pentru un alt tip de oralitate, suburban, semidoct și, în general, fals „neologistic”. Posibilitatea de a defini prin trăsătura dominantă a oralității stilul celor doi scriitori este facilitată atât în cazul lui Creangă, cât și în acela al lui Caragiale, de faptul că, – statistic vorbind – limba operei nu este a autorului, ci a personajelor. [...] Creangă aparține el însuși mediului lingvistic al eroilor din *Amintiri*, ceea ce restrânge la pura descripție funcția limbajului în opera sa; Caragiale, însă, aparține altui mediu lingvistic decât propriii săi eroi, iar această particularitate extinde funcția limbii personajelor: în locul unei descrieri de mediu sau întâmplări legate de eroi neindividualizați prin mijloace lingvistice, cum procedează Creangă, limbajul capătă la Caragiale o funcție (pe care Tudor Vianu o disociază în mai multe aspecte: datarea, localizarea și caracterizarea mediului social și cultural al eroilor).

(Mihaela Mancaș, *Limbajul artistic românesc modern. Schiță de evoluție*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Care sunt asemănările și deosebirile dintre cei doi autori clasici?
- Care este, pentru autoarea textului, trăsătura dominantă a stilului celor doi clasici?

2. Care este opinia ta despre *importanța limbajului utilizat* în operele scriitorilor? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 185

Harap-Alb - *Povestea lui Harap-Alb*. Prințul „țărăniilor” lui Creangă. Cea mai elegantă siluetă din câte a proiectat vreodată pe ecranul veșniciei marele povestitor moldovean. O siluetă evocând-o nu pe aceea a lui Don Quijote, cum a afirmat Al. Piru, ci, prin câteva trăsături, pe aceea – ca să ne menținem în aceeași cotă a comparațiilor – a lui Hamlet. Ca și eroul shakespearian, eroul nostru este moștenitorul tronului, victimă a unui perfid uzurpator; ambii se prăbușesc în abisul deznădejdi („că tare mi-i negru înaintea ochilor”, se plânge Harap-Alb) și ambii sunt tentați de gândul sinuciderii („Și de-aș muri mai degrabă, să scap odată de zbucium; decât așa viață, mai bine moarte de o mie de ori!”; „Mă pricep eu tare bine ce ar trebui să fac, ca să se curme odată toate aceste. Dar m-am deprins a târî după mine o viață ticăloasă”, declamă al doilea în al său *A fi sau a nu fi*, făcut din cioburi de monolog), ambii scapă (cât scapă) din capcane mortale, ambii suferă mult (dintre personajele lui Creangă, Harap-Alb e acela care suferă cel mai mult) și ambii mor în final (învierea ultimului ținând exclusiv de basm).

(text adaptat după Valeriu Cristea, *Dicționarul personajelor lui Creangă*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cui i s-ar putea adresa textul citat?
- Ce comparații întreprinde autorul în cadrul acestui articol din dicționar? Care sunt asemănările și deosebirile între eroul lui Creangă și eroul lui Shakespeare?
- Care este semnificația afirmației din ultima paranteză: „(învierea ultimului ținând exclusiv de basm)”?

2. Care este opinia ta despre *utilitatea* unui asemenea dicționar? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 186

Herta Müller este, fără îndoială, scriitoare germană; însă o scriitoare a cărei aproape unică temă o reprezintă România – și nu o Românie oarecare, ci România de sub comunism. [...] Scoateți România din proza laureatei și proza i se desface bucăți, dispăre. [...]

Pariez că două gânduri, concomitent triste și reconfortante, au trecut prin capul a mii și mii de români, din ziua de 9 octombrie și până astăzi. Primul vede în Marele Premiu obținut în 2009 un fel de recunoaștere, involuntară și postumă, a tuturor marilor români obligați să-și părăsească țara și care au scris în alte limbi cu gândul la țara părăsită – Vintilă Horia, Mircea Eliade, Eugen Ionescu sau Emil Cioran. [...]

Al doilea gând sună mai degrabă fatalist: uitându-ne la singurii doi oameni născuți în România care au primit *Nobel*-ul, la doctorul Emil Palade și la Herta Müller, începi să crezi că unica șansă pentru un român de a realiza asemenea performanță este aceea de a pleca din România: cu cât mai tânăr, cu atât mai bine. Dat fiind fluxul migrator ce ne-a cuprins țara în ultimii ani, o pleiadă de Premii *Nobel* românești se proiectează deja la orizont.

(Mihai Zamfir, *Emigranta Herta*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce tip de text este acesta? Motivează-ți afirmația
- Care este opinia autorului cu privire la obținerea Premiului Nobel de către un român?
- Care este semnificația ultimei afirmații din text: „Dat fiind fluxul migrator ce ne-a cuprins țara în ultimii ani, o pleiadă de Premii *Nobel* românești se proiectează deja la orizont.”?

2. Care este opinia ta despre importanța premiilor internaționale obținute de artiștii români? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 187

Barometrul cultural pe 2009, realizat de Centrul de Studii și Cercetări în Domeniul Culturii, spune că, anul acesta, 51% din cei chestionați nu au cumpărat cărți, 71% nu au cumpărat filme, 63% nu au cumpărat muzică. Pentru muzică și filme, există o „concurență” puternică a versiunilor piratate. Pentru cărți însă, ar trebui să ne îngrijoreze „trecerea pragului” majorității? [...]

Dar iată o întrebare care se pune mai rar: în ce măsură sistemul de educație (mai pregătește cititori de cărți, vizitatori de muzee și expoziții, spectatori de teatru și film?

„Educația estetică” (dacă îmi este permisă această etichetă generală) e precară în programele școlare. Literatura se studiază mai degrabă stufos și cam prea „tehnic”, nereușind să-i atragă pe copii și pe adolescenți sau „pierzându-i” pe drum. În extrem de aglomerate planuri de învățământ de la noi, e loc prea puțin pentru „dexterități”, iar dorința de a ne vedea copiii intrați la liceu și la facultate ne face (părinți și profesori deopotrivă) să îi îndemnăm mai degrabă să tocească materiile de examen decât să învețe cum se contemplă un tablou sau ce bucurii poate aduce cititul unei cărți.

(Mircea Vasilescu, **Non-cumpărătorii**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cui i se adresează textul dat?
- Care este opinia autorului despre studierea literaturii în școală?
- Ce semnificație au datele statistice din primul paragraf?

2. În ce măsură consideri că sistemul de învățământ actual pregătește *viitori cititori de cărți, vizitatori de muzee și expoziții, spectatori de teatru și film*? Susține, cu argumente, opinia formulată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 188

1970. Nicolae Manolescu are 31 de ani. Eu – 23. În urmă cu o săptămână i-am predat lucrarea de licență cu titlul *Poezia lui G. Bacovia – un act de exorcism*. Acum sun, emoționat, la ușa locuinței lui de la parterul unui bloc din Balta Albă. Am venit să aflu dacă i-a plăcut lucrarea, dacă trebuie să schimb ceva. [...]

Nu mai rămâne decât să ne strângem mâinile în semn de rămas bun. Am transpirat, inima îmi bate nebunește.

— În ceea ce privește lucrarea ta – îmi spune pe neașteptate Nicolae Manolescu – este excepțională. Merită nota 10. Și o să apară în revista *Steaua*, în numărul din septembrie. Am vorbit deja cu Aurel Rău.

Simt că mă zăpăcesc de fericire. Când plec, nu nimeresc clanța de la ușă, mă împiedic de preș. Îi mulțumesc pierdut lui Nicolae Manolescu și merg pe străzi, din Balta Albă și până la Grozăvești, cum ar zice Nichita Stănescu, trîmbulind.

(Alex. Ștefănescu, **Amintiri**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce tip de text este acesta? Motivează-ți răspunsul.
- Care a fost atitudinea lui Nicolae Manolescu față de tânărul absolvent?
- Care sunt stările emoționale evocate în text?

2. Care este opinia ta despre modul cum reacționează elevii la notele primite? Susține, cu argumente și exemple din viața ta de liceu, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 189

Pentru mine, am mai spus-o, biblioteca unui om este o ființă vertebrată, cea care, pe scara evoluției, îi urmează omului. Așadar: microorganisme, nevertebrate, vertebrate, cărți. Sau, la capătul de sus al scării evoluției: maimuță, om, bibliotecă. De aceea sufăr când văd o bibliotecă dezmembrându-se. Dar, pe de altă parte, bibliotecile se regenerează și se metamorfozează mai ușor decât orice altă materie vie. Părțile fiecărei biblioteci intră în altă alcătuire, de altă formă, a altui iubitor de carte. Cu un cuvânt care știu că-i plăcea loanei Em. Petrescu, palingenezia* cărților este cel mai firesc fenomen natural. De aceea *nu sufăr* când o bibliotecă este dezmembrată. Bucățile ei vor ajunge să dea contur altei creaturi inteligente.

Oricum, ideea că a fost posibil ca biblioteca loanei Em. Petrescu să rămână întreagă și să poată fi consultată e reconfortantă. [...] Orice om cu bibliotecă știe că, în privința cărților citite și folosite mai mult, nu-i nevoie decât să le lași să se deschidă singure ca să vezi ce paragraf l-a interesat cel mai mult pe cel care le-a acordat, o vreme, găzduire la el acasă.

(Ioana Pârvulescu, **Maimuță – om – bibliotecă**)

*palingenezia = s.f. (în unele concepții filozofice) Renaștere, înviere periodică a tuturor ființelor; fig. înnoire, regenerare morală

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos referitoare la situația de comunicare din fragmentul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
- Ce este *biblioteca* în viziunea autoarei?

2. Ce reprezintă, în opinia ta, o *bibliotecă*? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 190

Comunicarea și fluxurile de comunicare moderne au o importanță mai mare în procesul globalizării decât suntem tentați să credem la prima vedere.

Mai întâi pentru că sistemul mass-media a captat cu o repeziciune ieșită din comun tehnologia modernă, plasând-o în ceea ce a reprezentat dintotdeauna pentru presă o provocare: lupta cu timpul, transmiterea cât mai rapidă a informației. Tehnologia modernă nu numai că a prilejuit un salt în această privință – transmiterea informației și chiar a imaginii în timp real –, dar a sprijinit mass-media să instituie un fel de monopol asupra informației.

Aici nu este vorba doar despre viteza de transmitere, ci despre ceva mult mai important, cel puțin din perspectiva temei de față. Deschizând televizorul, noi trăim cu realitatea lumii lângă noi, sistemele noastre de referință, criteriile de judecată, în fond substanța evaluărilor se schimbă, chiar fără să ne dăm seama. [...]

În sfârșit, a treia problemă foarte importantă este cine organizează pentru noi percepția fenomenelor dintr-o parte sau alta a lumii. Ce fenomene ni se prezintă, în ce lumină, din ce perspectivă?

(Paul Dobrescu, *Geopolitica*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul de mai jos.

- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identificeți în textul dat?
- Consideri că registrul stilistic utilizat (*standard, specializat, colocvial* etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.
- Care este scopul mesajului din textul citat? Justifică-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre modul în care mass-media influențează receptorii (publicul)? Susține, cu argumente, opinia formulată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 191

Informațiile de teren înregistrate pentru elaborarea *Atlasului Etnografic Român (AER)* de la 18 000 de subiecți din 600 de sate pe baza unui chestionar de 1200 de întrebări, la care se adaugă 150 000 de fotografii, desene, schițe executate pe teren, alcătuiesc *Arhiva Atlasului Etnografic Român (AAER)*, parte componentă a *Arhivei Institutului de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu” (AIEF)*. [...]

Atlasul redă, prin cele 700 de hărți etnografice color, imaginea reală, fără nicio înfrumusețare, a civilizației și culturii tradiționale la nivelul secolului al XX-lea. La rândul său, corpusul de documente etnografice cuprinde 25 de volume grupate în cinci serii: *Habitatul* (construcția și amenajarea adăpostului: satul, gospodăria, casa, interiorul locuinței, cimitirul), *Ocupațiile* (mijloacele de câștigare a existenței: cultivarea pământului, creșterea animalelor, sericicultura, albinăritul, vânătoarea, pescuitul, transportul, alimentația), *Tehnica populară* (geniul tehnic reliefat de meșteșugurile și instalațiile populare), *Arta și Portul Popular* (geniul artistic evidențiat de arta și portul popular) și *Obiceiuri* (manifestările spirituale: obiceiurile la nașterea, căsătoria și înmormântarea oamenilor, obiceiurile calendaristice, mitologia).

(Ion Ghinoiu, ***Cuvânt înainte la Habitatul: răspunsuri la chestionarele Atlasului Etnografic Român***, vol I: ***Oltenia***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos referitoare la situația de comunicare din fragmentul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identificeți în textul dat?
- Ce este *Arhiva Atlasului Etnografic Român (AAER)*? Care sunt seriile incluse în corpusul de documente etnografice?

2. Consideri că este utilă o astfel de lucrare? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 192

După ce la începutul secolului al XX-lea, în 1909, Ovid Densusianu lansează bine-cunoscuta întrebare cu privire la înțelegerea folclorului, problema relației cu această componentă a culturii românești, respectiv a culturii populare de tip tradițional, revine și se actualizează la începutul secolului al XXI-lea tot sub forma unei întrebări, derivate și variate de la cea fondatoare de reflexivitate. Întrebării prime, „Folclorul. Cum trebuie înțeles?”, i s-au adăugat, aproape un secol mai târziu, alte întrebări, a căror formulare exprimă fie o atitudine dilematică: „Folclorul. Ce facem cu el?” (Hedeșan, 2001), fie o atitudine critică: „Folclorul. Ce (mai) facem cu el?” (Mihăilescu, 2005).

În linia ultimei formulări, se pune întrebarea: „Cine are nevoie azi de folclor?” Întrebarea poate fi pusă în două variante, determinate de valori suprasedimentale. [...] Ca interogație retorică, eventual dublată de exclamație, sensul răspunsului ar fi: „Nimeni nu mai are nevoie azi de folclor”. În al doilea caz, prin interogație propriu-zisă, se deschide perspectiva unui răspuns enumerativ. Întrebarea de mai sus, cu cele două posibile căi de răspuns și cu subtextul polemic pe care acestea îl induc, ilustrează două atitudini și abordări extreme: cea prin care se neagă și cea prin care se supralicitează importanța folclorului.

(Rodica Zane, *Etnologie la timpul prezent*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din fragmentul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Motivează-ți răspunsul.
- Care sunt cele două atitudini și abordări extreme ale importanței folclorului identificate de autoarea textului?

2. Care este opinia ta despre *importanța folclorului* în zilele noastre? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 193

Îmi plăcea mai mult caseta de lemn de abanos pe care-o țineam sub servanță. Era prea grea ca s-o pot ridica în mâini, o țâram pe covor și înăuntru zornăia colecția de bani a unchiului. Răsuțeam cheița în broască, când la dreapta, când la stânga, până se deschidea. Atunci râdeam de bucurie, privindu-i căptușeala de mătase roșie, matlasată. Avea mai multe etaje și le scoteam pe rând și le împrăștiam în jurul meu, printre picioarele înalte ale mesei. În despărțituri scilipeau câteva inele și verigheta lată a mamei, niște brățări strâmbe pe care mi le întindeam până la cot și pe urmă îmi mișcam mereu brațul să le aud clinchetul, un lăntișor subțire de aur pe care aluneca o piatră în fațete, verde, multe fotografii îngălbenite și grămada de monezi, unele înnegrite, altele găurite la mijloc și mici, cele mai multe lucioase, parcă noi, cu capete de bărbați și-n jur, scrise rotund, cuvinte neînțelese.

(text adaptat după Gabriela Adameșteanu, *Drumul egal al fiecărei zile*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce tip de text este acesta? Argumentează-ți răspunsul.
- Ce vârstă crezi că are personajul-narator? Motivează-ți răspunsul.
- Ce argumente poți aduce în sprijinul ideii că textul evocă o întâmplare din trecut?

2. Care este opinia ta despre obiceiul de a colecționa obiecte? Susține această opinie cu argumente.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 194

Sub acest titlu, publicația *Deci*, editată de *Academia Cațavencu* și cu sprijinul Fundației Anonimul, reia un joc inventat în prima parte a secolului trecut de Gide și Valéry. E vorba de a numi cele zece cărți pe care le-ai lua cu tine pe o insulă pustie.

[...] Eu cred că poți analiza, pornind de la titlurile indicate de fiecare, nu doar niște gusturi în materie de lectură, dar și felul în care dorește fiecare să fie perceput [...]. Nu sunt sigur nici măcar de mine însumi: cele zece titluri aparțin oare cărților care m-au format, celor pe care le consider fundamentale pentru cultura lumii sau unora cu care, pur și simplu, îmi place să mă laud. Am făcut, recunosc, efortul de a nu-mi falsifica preferințele. [...] Am dat o listă de preferințe strict personale. Nu una care să rezulte neapărat din judecata criticului literar. [...] Fie-mi permis să încerc să-mi privesc lista proprie ca pe una care mă caracterizează. [...]

Ce concluzie trag eu de aici? Am alcătuit absolut spontan lista... [...] În principiu, ea este sinceră, dacă sinceritatea are vreo valoare în probleme de gust ori de judecată critică, ambele supuse unui cod cultural sau unei mode. Și primul uimit de cum arată sunt eu însumi.

(Nicolae Manolescu, *Biblioteca de zece cărți*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identificeți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta? Motivează-ți răspunsul.

2. Care ar fi primele trei cărți „pe care le-ai lua cu tine pe o insulă pustie”? Susține, cu argumente, alegerea ta.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 195

În România secolului 19 nimeni nu se teme de distanțe, bărbații sunt obișnuiți să fie când la Paris, când la Pomârla, când la Focșani, când la Roma, să străbată mări și țări, ca-n povești. Femeile îi însoțesc adesea, iar dacă nu, le citesc zilnic în scrisori – venite, și ele, tot cu poștalionul, cu vaporul și cu trenul – relatări pline de umor, memoriale de călătorie *sui generis* [...] Și C.A.Rosetti descrie cu destulă mulțumire drumurile cu trenul din călătoriile sale spre Paris și *retour*. Opiri în care călătorul are timp să ia un prânz bun în restaurantul gării, stropit din belșug cu vin și încheiat cu o cafea tare, companioni de drum plăcuți, cu care adesea se împrietenește, ore din belșug pentru citirea ziarelor și pentru a lăsa gândurile să zburde în voie.

(text adaptat după Ioana Pârvulescu, **În intimitatea secolului 19**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
  - a. Care este opinia Ioanei Pârvulescu despre modul în care călătoresc bărbații în România secolului al XIX-lea?
  - b. Ce comparații cu prezentul conține fragmentul?
  - c. Cu ce scop folosește autoarea prezentul indicativului, deși vorbește despre secolul al XIX-lea?

2. Care este opinia ta despre călătoria pe distanțe lungi cu un mijloc de transport în comun (tren, cursă de zbor, vas maritim sau alte mijloace de transport în comun)? Susține, cu argumente, opinia prezentată, valorificând propria experiență de călătorie.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 196

Nu mă înscriu printre detractorii calculatorului și ai Internetului. Dimpotrivă. [...] Scriu numai pe calculator și apelez, de câte ori am nevoie, la rețeaua electronică pentru informație, verificare, detaliu. E la îndemână, e rapid și e, cu oarecari excepții, o sursă de încredere. Am însă norocul de a nu mă fi format în vecinătatea și prin intermediul calculatorului. [...]

Internetul e pe măsura acelor care cred că a fi cultivat înseamnă, pur și simplu, a ști. Cunoașterea ca depozit, inteligența ca exercițiu al memoriei, interogația redusă la strictă dexteritate mecanică și la curiozitate primară, toate acestea transformă faptul de cultură în produs de *supermarket* și efortul de cunoaștere într-o subspecie a *shopping*-ului. Dar a fi cultivat nu înseamnă a ști, înseamnă a ști să cauți. [...] Cultura nu te îmbogățește prin ceea ce îți livrează în mod expres, ci prin aventura drumului [...] Internetul e un mod de a găsi, în care căutarea se reduce la butonadă.

(Andrei Pleșu, **Cultura de Internet**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine este autorul textului? Din ce perspectivă abordează tema/mesajul/ideile din text?
- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?

2. Care este opinia ta despre raportul dintre erudiție și cultura de Internet? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 197

După masivul de conglomerate al Bucegilor, masivul de calcare jurasice al Pietrei Craiului este al doilea mare „teren de joc” al alpiniștilor din Carpați. Iar dacă Bucegii dețin primul loc prin măreția pereților și dificultatea traseelor, nu este mai puțin adevărat că Piatra Craiului are întâietatea în privința eleganței formațiunilor stâncoase și paletelor neîntrecute de culori a florilor sale. [...]

În ceea ce privește zonele de practicare a alpinismului, cele mai importante sunt cuprinse în abruptul nord-vestic [...] și abruptul vestic. [...]

De o măreție sălbatică, muchia Padinei Închise se desface din Creasta Nordică a Pietrei Craiului. Din culmea ei se prăbușesc către vest marii pereți ai Padinei Închise și Orga Mare și către est Peretele Padinei Șindriei. Traseele din Padina Închisă se numără printre cele mai lungi și mai dificile din Piatra Craiului.

(Trasee alpine în Carpați)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce tip de text este acesta? Motivează-ți alegerea.
- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Consideri că registrul stilistic utilizat (*standard, specializat, colocvial* etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre excursiile montane? Susține, cu argumente, opinia prezentată, valorificând și propria experiență.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 198

Limba, s-a spus de atâtea ori, este primul semn de identitate al unui popor. Și desigur, instrumentul esențial al culturii sale. Iată de ce țările cu o cultură remarcabilă (cum e Franța) au creat instituții speciale pentru apărarea și cultivarea limbii lor. Aceste instituții, animate de specialiști, duc mai departe educația lingvistică începută în școli. Academia Franceză, de pildă, continuă să discute, ca și acum trei sute și ceva de ani, dacă un cuvânt nou merită sau nu să fie acceptat în dicționar. Unii publiciști iau în răs această propunere, Academia Franceză își vede de treabă mai departe... Important este că niciun om cât de cât cultivat nu-și permite să scrie altminteri decât au stabilit lingviștii.

(Cuvânt – înainte la Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- b. Ce tip de text este acesta? Motivează-ți răspunsul.
- c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Ce opinie ai despre relația dintre limbă și identitatea unui popor? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 199

De fapt, ceea ce mă interesează cu adevărat nu e tinerețea ca fenomen social, politic etc., ci tinerețea ca experiență personală. Singurul basm care m-a impresionat în copilărie și care m-a marcat pentru totdeauna a fost *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*.

[...] E adevărat, trebuie să recunosc că tinerețea e o vârstă ingrată, fără personalitate, dar cu fantastice momente de originalitate și intuiție. [...] E poate vârsta autosuficienței, dar e și vârsta în care vrei, totuși, fiind deja buricul pământului, să fii mai mult și mai mult, doar pentru tine. E poate vârsta supremului egoism, dar și vârsta când ai cei mai grozavi prieteni pentru care ai face orice. Da, e o vârstă nenorocită. Dar de ce ține oare omul atât de mult la tinerețea lui, în ciuda imaturității și chinului continuu, al inconfortului inevitabil?

(text adaptat după Simona Popescu, ***Adolescenți de toate vârstele, uniți-vă***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- a. Care sunt, în opinia autoarei, aspectele negative ale tinereții?
- b. Ce înțelege autoarea prin „vârsta autosuficienței”?
- c. Ce tip de text este acesta? Argumentează-ți răspunsul?

2. Care este opinia ta despre avantajele și dezavantajele faptului de a fi tânăr? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 200

Aceasta este povestea unui băiețel german pe nume Bruno, al cărui tată a primit o slujbă foarte importantă, ceea ce înseamnă că toată familia trebuie să se mute departe de oraș, într-un loc ciudat, unde casa lor e singura locuință adevărată și unde în spatele unor garduri nesfârșite se află sute, poate mii de oameni îmbrăcați în pijamale în dungii. Bruno se străduiește să înțeleagă ce se întâmplă în jurul său. Cititorul bănuiește despre ce e vorba, dar bietul Bruno, nu. Pornește așadar să exploreze împrejurimile și zărește un punct, care devine o pată și o pată care devine un băiat. Scrisă într-un limbaj simplu, copilăresc, această carte este mult mai mult decât o poveste pentru copii. Cititorul se va teme de momentul în care Bruno își va pierde inocența copilăriei și va începe să întrezărească adevărul, dar poate că lucrurile vor evolua și mai rău și el nu va descoperi deloc adevărul.

John Boyne este un scriitor irlandez, născut la Dublin în 1971. A scris nenumărate cărți și povestiri pentru copii. Cartea sa *Băiatul cu pijamale în dungii* s-a vândut în lumea întreagă în peste 2,5 milioane de exemplare și a fost ecranizată de curând.

(Prezentarea cărții *Băiatul cu pijamale în dungii*, John Boyne)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce tip de text este acesta (narrativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
- Consideri că registrul stilistic utilizat (*standard, specializat, colocvial* etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre avantajele ecranizării unui roman? Susține, cu argumente, opinia formulată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 201

Câte minute sau ore pe zi vă uitați la emisiuni de televiziune sau ascultați posturi de radio? Printre muzică și filme, așteptând emisiunile de știri sau urmărind o dezbatere pe teme de actualitate, ascultați, desigur, zeci de oameni care vorbesc în limba română. Se spune uneori că mass-media audiovizuală are cel puțin tot atâta influență cât are școala în formarea unor deprinderi de comunicare, a unui mod de a vorbi. Poate că nu e chiar așa, dar uneori mass-media ne vorbește mai mult decât familia sau prietenii, iar ceea ce ascultăm zilnic ne devine, pe nesimțite, familiar. Televiziunea și radioul contribuie la răspândirea limbii literare – a limbii standard, unitare; dar tot ele pot răspândi, la fel de ușor, greșelile sau inovațiile neinspirate (inutile și inestetice). Mulți oameni cultivați se plâng astăzi că limba română se vorbește prost, că mass-media, din dorința de a se apropia de public, folosește un limbaj nu doar spontan, ci neîngrijit, nu doar familiar, ci de-a dreptul vulgar. Familiaritatea glumeață și spontaneitatea sunt un merit; dar ele se confundă uneori cu nepăsarea față de modul de a vorbi, cu incultura afișată cu seninătate. [...]

Mass-media actuală ar trebui să ne ofere dovada că performanța e la îndemâna noastră și să devină un model de comunicare firească și elegantă.

(Rodica Zafiu, *Ești cool și dacă vorbești corect*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cui i s-ar putea adresa textul?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Care este părerea autoarei față de importanța mass-mediei în formarea unor deprinderi de comunicare?

2. Care este opinia ta despre *impactul mass-mediei* asupra limbii literare actuale? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 202

Memorialistica face parte, se știe, din ceea ce vechea critică numea *literatura subiectivă* sau *literatura confesiunii*. Delimitare imprecisă pentru că orice operă literară este, într-un chip sau altul subiectivă, cuprinde, cu alte vorbe, un „subiect creator” [...] și propune o reprezentare individuală, deci subiectivă, a lumii. Naratologii mai noi [...] includ memoriile în spațiul narațiunii la persoana întâi și-i determină specificitatea literară în funcție de relația autor-narator-personaj (actor). Ca și în cazul jurnalului intim sau al autobiografiei, cele trei instanțe narative coincid: autorul este tot una cu cel care povestește și se identifică, în egală măsură, cu acela despre care se povestește. Cum vom deosebi, atunci, o pagină de memorii de o pagină strict autobiografică sau de fragmentele scoase dintr-un jurnal intim? [...] În *autobiografie* și în jurnalul intim obiectul discursului este individul însuși (cel care narează), iar în memoriile naratorul se povestește pe sine, dar povestește mai ales lumea prin care trece.

(Eugen Simion, *Pactul cu istoria* în **Genurile biograficului**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- În ce tip de text poți încadra fragmentul dat (*narativ, descriptiv, informativ, argumentativ*)? Precizează două dintre caracteristicile tipului de text identificat.

2. Care este opinia ta despre utilitatea unui jurnal? Susține, cu argumente, opinia exprimată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 203

Din păcate, cultura e tot mai dominată de bani și de cariere. Suntem *cool* și vrem, toți, *cash*. [...] Artiștii debutează repede, expun internațional imediat și ajung fără mare experiență pe piața internațională. Se vorbește despre o „renaștere” a artei românești și câțiva entuziaști țopăie de fericire. Ceva se întâmplă, câteva succese individuale (artist, curator, galerie, revistă) au dat o imagine colectivă pozitivă (ca la film), dar în realitate lucrurile stau prost... [...] Și Occidentul și România vor noutate, adică consum. România nu are o piață care să facă mai mult de 20 de artiști să trăiască din artă. [...] Nu există programe interne, nu există burse și nu există colecționari destui. [...] Unii pleacă afară și se pierd, alții rămân aici și se pierd. Din păcate, ca de obicei, locurile sunt ocupate de mediocri care, nefiind ocupați cu nimic, au timp să completeze și să tragă sfori. [...]

Cum trăiesc artiștii? Păi cui îi pasă? Nu aud vorbind decât de lipsa de investiție din sport. Nu văd construindu-se decât *supermarketuri* și zgârie-nori de firme, bănci și stații de benzină.

(Gabriela Adameșteanu, **Bucureștiul cultural**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce tip de text este acesta (de exemplu: *narativ*, *descriptiv*, *argumentativ*, *informativ*)? Motivează-ți răspunsul.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?

2. Care este opinia ta despre rolul pe care arta ar trebui să îl aibă în societate? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 204

Prima carte pe care am citit-o? N-am nici cea mai mică idee. Pot presupune însă când am citit prima carte. În clasele primare. [...] Biblioteca se compunea dintr-un raft din dulapul unde își ținea tata cărțile lui de pedagogie. Dulapul se afla în camera noastră, a fratelui meu și a mea, de la parterul unui bloc vechi, cu două etaje, [...] de la Sibiu. Ne-am mutat acolo prin 1948 sau 1949, când eram în clasa a treia. [...] Ce și câte cărți aveam în ea, nu prea mai știu. Era, în tot cazul, un volumaș cu povestirile lui Creangă. Altul era *Cuore* de Edmondo de Amicis. Le numerotasem, lipind etichete pe cotor. Am păstrat de exemplu cele două volume din *De la polul nord la polul sud* de Sven Heddin, exploratorul suedez, pe care am scris copilărește *Carte nr. 5* și *Carte nr. 6*. [...] Ceea ce îmi amintesc foarte clar era sentimentul de proprietate pe care mi-l trezeau cărțile *mele*. Înainte de a fi un cititor adevărat, eram, iată, posesor de cărți. Asta îmi plăcea nespus. Proprietatea privată era pe cale de dispariție în România și eu mă simțeam, la cei nouă sau zece ani, proprietar. De cărți.

(text adaptat după Nicolae Manolescu, **Cititul și scrisul**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- La ce moment din viața autorului se referă textul?
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
- Cum explici afirmația autorului: „Proprietatea privată era pe cale de dispariție în România și eu mă simțeam, la cei nouă sau zece ani, proprietar. De cărți.”?

2. Care este opinia ta despre rolul lecturii în formarea personalității umane? Susține, cu argumente, opinia formulată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 205

– Se obișnuiește să-ți întrebî interlocutorul despre cartea la care tocmai lucrează. Nu insist, dacă nu agreezi să dezvălui ce ai în lucru. Poți adăuga orice vrei, poate există o întrebare interesantă la care ai vrea să răspunzi.

– Printre cei din preajmă, mă tot laud de câțiva ani că lucrez la o carte. De fapt, nu-i vorba de laude, ci doar de destăinuirea unor emoții. Așa, am tot fișat – și deocamdată am rămas cu fascinația din clipa când simțeam că printre rânduri pulsează un sens nou. Poate că voi scrie acea carte – și-aș vrea să sper că, atunci când o voi face, măcar îmi voi aminti bucuria. De întrebări, una la care n-am putut să răspund [...]: „Tată, spune-mi, trăim mai mult în viață sau mai mult în moarte?” Tu ce crezi, prietene?

(text adaptat după Mircea A. Diaconu, *La sud de Dumnezeu. Exerciții de luciditate*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului, având în vedere scopul comunicării?
- Ce tip de text este acesta? Argumentează-ți răspunsul.
- Care este rolul interogației: „Tată, spune-mi, trăim mai mult în viață sau mai mult în moarte? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre importanța destăinuirii gândurilor/ trăirilor/ emoțiilor/ faptelor în maturizarea tinerilor? Susține, cu argumente din text, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 206

Lucrarea are ca scop stabilirea de metode de calcul a populației Daciei din timpul lui Decebal. Sunt prezentate două criterii, cel *al creșterii relativ proporționale a populațiilor dintr-un spațiu continental comun* și cel *al raportului posibil dintre armată și populație*. Calculele efectuate pe baza celor două criterii duc la rezultate aproximativ identice, în primul caz de 5.400.000, iar în al doilea de 5.800.000 de locuitori. [...] În acest sens, una din problemele fundamentale ale istoriei poporului român a fost și a rămas problema romanizării Daciei Felix. Majoritatea istoricilor români sunt partizanii ideii de latinitate indiscutabilă a obârșiei românilor. Teoria romanității sau latinității poporului român are ca suport o serie de izvoare istorice, precum și o serie de teorii ale etnogenezei [...].

(Lorin Cantemir, *Burebista și Decebal – doi regi a milioane de daci*
în *Literatură și Artă*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
  - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
  - b. Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
  - c. Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.
2. Care este opinia ta despre importanța cunoașterii istoriei naționale? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 207

Nu credeam să-nvăț a-i iubi vreodată pe tinerii din România de azi. Și totuși, asta s-a întâmplat la Olimpiada Națională de Limba și Literatura Română, pentru clasele VII-XII. Am întâlnit câteva sute de elevi frumoși, inteligenți, sensibili, capabili să construiască fraze complete, perfect articulate. Nu se foloseau, în discuții, doar de gesturi și interjecții, ca atâția alți adolescenți de pe stradă, nu strigau până la spargerea timpanelor celor din jur, nu făceau glume vulgare și nu râdeau prostește. Erau cuviincioși, aveau și umor, un umor fin, de oameni cultivați. (Când au vrut să se fotografieze cu mine, iar eu le-am spus, în glumă, că trebuie să mă plătească, pentru fiecare poză, cu cincizeci de bani, o fată a intrat imediat în joc și, scoțând din poșetă o bancnotă, mi-a explicat pe un ton prin care simula seriozitatea în afaceri: „Vreau să mă pozez cu dv. de zece lei...”). Văzându-i în sala de festivități a Liceului *Mihai Eminescu*, în sălile de concurs i-am admirat, m-am bucurat din toată inima că există, m-am scaldat în iluzia că așa va arăta cândva întreaga populație a României.

(text adaptat după Alex. Ștefănescu, ***O Românie ideală*** în ***România literară***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
  - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
  - b. Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.
  - c. Care este părerea scriitorului despre elevii pe care i-a întâlnit la Olimpiada Națională de Limba și Literatura Română?

2. Care este opinia ta despre rolul concursurilor școlare în viața unui elev? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 208

De pe plajă, se aude acum o larmă veselă. De dimineață, părea că se înnoarează. Apoi, cerul s-a limpezit și toți s-au repezit să profite de vremea frumoasă. Ce-ar fi să mă ridic de pe scaun, fără să mai aștept amiaza, și să-i imit? E foarte simplu. Las deoparte răfuiala mea cu specialiștii în antichitate, proiectată pentru această vacanță (deocamdată, îmi adun gândurile), închid ușa după mine, mă întorc în actualitate, cobor scara, predau cheia la recepție și ies, prin mica grădină a vilei, chiar în fața treptelor de ciment ce coboară, de pe faleză, pe plajă. Acolo... nisipul, stâncile, marea, abrutizarea luminoasă a ceasurilor petrecute pe plajă ori în apă. Certitudini! Nicio îndoială! Și de ce nu? Tinerețea s-a dus. Nu mai sunt decât o epavă a ei. Dar e vară, cerul e tânăr, marea n-are azi niciun rid. Stai lungit pe nisip și nu te mai gândești la nimic. Sau te azvârlî în apă și singura preocupare e să urmărești ritmic brațul care se ridică în lumină, pentru a se afunda în apă, după o clipă, din nou.

(Octavian Paler, *Aventuri solitare*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
  - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
  - b. Ce tip de text este acesta? Motivează-ți răspunsul.
  - c. Care sunt, potrivit autorului, aspectele esențiale ale vieții?
2. Care este opinia ta despre necesitatea unei vacanțe active? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 209

Se povestește despre Frederic cel Mare al Prusiei că, ispitit de gândul unei recuperări experimentale a *limbii originare*, s-a hotărât să crească doi nou-născuți în condiții princiare, izolându-i însă de orice stimul verbal, de orice contact cu sfera rostirii omenești. Cei doi copii erau, așadar, perfect îngrijiți, dar nimeni nu le adresa cuvântul și nimeni nu vorbea în spațiul dimprejurul lor. Regele spera ca, îmboldiți de o înăscută nevoie de comunicare și lipsiți de orice model lingvistic exterior, cei doi *subiecți* să ajungă a dialoga spontan în limba originară a umanității, cea de dinaintea Turnului Babel. După câțiva ani, puțini la număr, în ciuda unei mereu verificate sănătăți corporale și a unei ireproșabile administrări fiziologice, amândoi copiii au murit, absorbiți într-un abis de muțenie. Frederic cel Mare n-a aflat, prin urmare, nimic despre limba originară. Dar a aflat – cu un preț pe care numai regii îl pot plăti – ceva mult mai important: că limbajul nu e o anexă a condiției umane, o piesă auxiliară în economia ei biologică și socială; limbajul e, pentru om, o realitate de același rang cu hrana și aerul: e nutritiv și, ca atare, vital.

(Andrei Pleșu, *Limba păsărilor*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în text?
- Ce părere ai despre ideea lui Andrei Pleșu că *limbajul e, pentru om, o realitate de același rang cu hrana și aerul*? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre nevoia de comunicare verbală a ființelor umane? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 210

Deveneam un adolescent dificil, cu bizarerii și idei absurde. Citeam toată ziua și o mare parte din noapte, descoperind, din aproape în aproape, întregi familii de poeți (căci citeam în primul rând poezie), pe care îi exploram apoi individual, împrumutând cărți de la vreo patru biblioteci la care eram abonat. Tot ce-mi plăcea rețineam foarte ușor și, în pauze, pe când colegii mei jucau ping-pong pe catedră, eu umpleam tabla cu versuri [...].

Dar învățam foarte bine și luasem niște premii la *concursurile de creație*, așa că mă lăsam cu toții în pace. Mă socoteam un damnat și îmi disprețuiam profund colegii. Scriam, desigur, și eu versuri în niște caiete și-mi începusem și un jurnal, pe care atâta l-am recitat încât aproape că îl știu și-acum pe dinafară. [...]

Ignoram tot ce iubeau tinerii de aceeași vârstă cu mine. Pentru că nu puteam sta să citesc chiar tot timpul și pentru că dacă nu ieșeam la aer aveam noaptea sufocări și coșmaruri, ieșeam să mă plimb zilnic, înainte de căderea serii.

(Mircea Cărtărescu, **Gemenii**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre existența unei *plăceri a lecturii*? Susține, cu argumente, răspunsul prezentat.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 211

De nu greșesc, apostolul Pavel spune undeva, într-o Epistolă, că la Judecata de Apoi vom da socoteală pentru fiecare vorbă de prisos pe care am rostit-o. Dacă e așa, prea puțin vor scăpa și nu știu cum ne vom descurca noi, ceilalți muritori.

Clauza aceasta îmi pare, desigur, foarte severă, nu însă și nedreaptă. Limbuția și trăncăneala sunt pierzanie curată, nu încapă îndoială. Vine o vârstă când cunoaștem iuțea timpului și irosirea în zadar a celei mai mari părți din puținul ce ne rămâne. De cel risipit în reverie și lene nu e păcat, cel puțin nu totdeauna, dar de cel de care ne jefuiesc flecarii și pisălogii sau de cel pe care-l prăpădim noi înșine sporovăind de pomană ar trebui să ne fie jale.

(Alexandru Paleologu, **Conversația ca artă**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta? Motivează-ți răspunsul.
- De ce crezi că autorul vorbește de conversație, ca despre o artă? Utilizează argumente în favoarea răspunsului tău.

2. Care este opinia ta despre *limbuție și trăncăneală*? Susține, cu argumente, răspunsul prezentat.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 212

I.D: Cititorul, grăbit cel mai adesea, citește mai greu în spatele rândurilor...

H.C.: Eu visez să ia obiceiul să citească. Vezi, ceea ce mă jignește mult astăzi, este lumea. Noi căutam prin toate mijloacele să ne mișcăm cât mai puțin. Vrem să reducem efortul uman. Eu speram că, în acest moment, oamenii vor căuta să citească, să se cultive. Servindu-se însă de o invenție extraordinară, care este televiziunea, unii din ei caută să nu mai facă nimic, lăsându-i pe alții să le introducă idei gata digerată în creier. Mulți nu mai vor să lucreze cu creierul lor și asta mă supără foarte mult. Când spun și vorbesc, în ceea ce numesc filosofia mea, adevărul adevărat e că aș vrea ca acel ce citește ceea ce spun să stea un moment pe loc și să gândească.

(Ion Drăgănoiu, *Interviu cu Henri Coandă*
în *Convorbirile de joi*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut identifiți în textul dat?
- Ce semnifică *reducerea efortului uman* de care vorbește Henri Coandă? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre importanța lecturii în formarea personalității, în raport cu televiziunea sau Internetul? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 213

În fond însă a exista intens, în mod real, înseamnă, înainte de toate, a fi sincer, înseamnă a exprima adecvat o parte a specificității sale individuale. *Fii ceea ce ești* e un postulat fără de care nu se poate realitate. Ca să poți exista trebuie să te deosebești, să te diferențiezi de ambianță prin ceea ce ai ireductibil, original. Altfel ești confundat și existența ți-e compromisă, negată...Cu alte cuvinte, realitatea depinde de originalitate și în același timp de expresia ei. Cu cât acesta e mai veridică, mai exactă, cu cât redă mai bine fără poză, fără strâmbătură, fără imitație, fără mască, ceea ce ești, cu atâta realitatea ta se impune. Totul se reduce la a fi sincer, adică a exprima fără deviațiuni, fără alterările care vin prin sugestie de la mediul social, o anumită specificitate individuală. Sinceritatea, adică unitatea între fondul sufletesc și expresia sau realizarea lui, e baza seriozității.

(Mihai Ralea, **Filozofia seriozității**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
  - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
  - b. Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.
  - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
2. Care este semnificația îndemnului *Fii ceea ce ești*? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 214

O prietenie nu se verifică în așa numitele *ceasuri grele* ale vieții. O prietenie se verifică numai prin capacitatea de libertate pe care o acorzi celui alt. A ajuta un prieten în nevoie, a-l încălzi cu mângâierile tale, a-l încuraja cu sinceritățile tale nu înseamnă nimic. Altele sunt adevăratele probe ale prieteniei: a nu-i încălca libertatea, a nu-l judeca din punctul tău de vedere (care poate fi real și justificabil, dar poate nu corespunde experienței destinului celui alt), a nu-l prețui prin ceea ce îți convine sau te amuză pe tine, ci pentru ceea ce este prin el însuși, prin ceea ce trebuie el să realizeze ca să ajungă un om, iar nu un simplu manechin.

Toate acestea, însă, nu ți le cere nimeni, după cum nimeni nu-ți cere adevărata sinceritate, ci numai cea sinceritate pe care o dorește el.

(Mircea Eliade, *Oceanografie*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce tip de text este acesta? Motivează-ți răspunsul.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre *prietenie*? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 215

28 septembrie 1933, joi

[...] Citit *Invitație la vals* de Rosamond Lehmann. Simplu, tânăr. Îmi place stilul ei și îndeosebi mi-au plăcut pasajele atât de analoage momentelor prin care am trecut. Citez: „Olivia medita asupra chestiunii religioase. Credința diminuea, era un fapt, un fapt de netăgăduit. Astfel acum, în momentul culcării, atunci când un obicei de-o viață întreagă o incita la rugăciune, reacția sa imediată era o obscură revoltă mentală, un fel de a da din umeri cu impaciență și scepticism; atunci o tresăltare de neliniște, ea se culca fără a mai întârzia și se gândea la altceva. Au dispărut demult acele extaze finite, acele prestațiuni pe perne, acea zdrobire a ochilor pe podul palmelor până în momentul în care prezența lui Dumnezeu părea aproape sigură”.

E exact stilul meu, felul meu de a mă exprima și mai ales este exact ceea ce mi se întâmplă și mie. Mai citez încă ceva: „Aviz tinerelor scriitoare de jurnale intime. Fiți îngăduitoare cu voi înșivă. Ascundeți-vă defectele, lăsați deoparte gândurile voastre cele mai rușinoase, acțiuni și tentații. Acordați-vă toate calitățile bune și interesante pe care ați vrea să le aveți și pe care nu le aveți.

(Jeni Acterian, *Jurnalul unei fete greu de mulțumit*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
  - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
  - b. Ce tip de text este acesta? Motivează-ți răspunsul.
  - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre utilitatea scrierii unui jurnal în adolescență? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 216

Numeroasele lucrări cu caracter normativ apărute în ultimii ani dovedesc cu prisosință faptul că limba, în stadiul ei actual, are o imperioasă nevoie de a fi corectată. În pofida faptului că lingviștii manifestă o evidentă preocupare pentru cultivarea limbii, greșelile se înmulțesc cu repeziciune. Și aceasta pentru că, pe de o parte, preocupările unor vorbitori se îndreaptă spre alte priorități, iar modalitatea de exprimare este neglijată, dar aceasta nu înseamnă că greșelile nu se propagă; pe de altă parte, se manifestă dorința unei categorii de vorbitori de a se exprima cât mai *cult*, de a căuta ineditul cu orice preț, de a-i impresiona pe conlocutori. Se poate vorbi, și nu fără îndreptățire, de un *snobism lingvistic* care, dacă ar fi dublat de o bună cunoaștere a sensurilor cuvintelor și a restricțiilor lor de utilizare contextuală, ar fi, poate, în beneficiul evoluției limbii. Din această a doua categorie fac parte, în general, jurnaliștii (dar nu numai) care, din păcate, promovează greșeli de limbă care au un impact foarte puternic asupra vorbitorilor, oferindu-le justificarea *Așa am auzit la televizor* sau *Așa scrie în ziar*, întrucât se presupune că tot ce provine de la o instituție abilitată reprezintă norma.

(Narcisa Forăscu, ***Din nou despre lexic și problemele sale***
în revista ***Limba și literatura română***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
  - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
  - b. Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.
  - c. Care este efectul greșelilor de limbă în comunicare?
2. Care este opinia ta despre importanța utilizării corecte a limbii române în viața cotidiană? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 217

Jurnalul fericirii de N. Steinhardt are o biografie zbuciumată, numărându-se între cărțile cu destin special, eroic, interzise în regimul comunist, deoarece conțineau dezvoltări incomode despre o perioadă de teroare pe care puterea ar fi vrut să o șteargă din memoria colectivă. Finalizat la începutul anilor '70, *Jurnalul fericirii* (având circa 570 de pagini) este confiscat de către Securitate. În aceste condiții, autorul redactează o a doua versiune (aproximativ 760 de pagini). Există, de asemenea, o a treia variantă, prescurtată, care a fost scoasă clandestin din țară și difuzată la postul de radio *Europa liberă* (1988-1989), în emisiunea *Cartea pe unde*. Datorită intervențiilor făcute de conducerea Uniunii Scriitorilor, Securitatea restituie prima variantă autorului. După câțiva ani, în urma unui denunț care semnala că N. Steinhardt deține la Rohia cărți cu autograf ale prietenilor săi din emigrație (Eliade, Cioran, Ionescu), monahul este convocat – în anii '80 – la Securitate și amenințat. Este momentul în care (reeditându-se în mare măsură scenariul stalinist care a dus la arestarea sa), văzându-și din nou în primejdie manuscrisele, autorul decide să le ascundă.

(Sanda Cordoș, *Lumea*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Motivează-ți răspunsul.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre *cărțile cu destin special*? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 218

Disperați că adolescenții și tinerii nu mai citesc și sunt preocupați mai mult de impactul imaginii, mai multe asociații de tineri, cu sprijinul Ministerului Culturii, s-au gândit să lanseze o campanie care să promoveze lectura în rândul acestei public-țintă. Intitulat *În căutarea cititorilor celebri*, proiectul-pilot are ca scop promovarea lecturii printr-o serie de dezbateri pe tema lecturii și a cărților, printr-o campanie de afișe itinerante în 11 principale orașe din țară, prin concursuri atractive, dar mai ales prin mediul în care tinerii se simt, în prezent, ca peștele în apă: cel virtual.

Aici există deja site-ul www.cititoricelebri.ro, unde se prezintă campania, se fac *linkuri* spre alte *bloguri* culturale și sunt *postate* interviuri video despre lectură cu diverși cititori, cum ar fi regizorul Radu Jude (Lampa cu căciulă) și criticul de film Mihai Fulger, ori pur și simplu oameni obișnuiți, îndrăgostiți de lectură. Contul campaniei de pe *Facebook* a strâns, în doar patru zile, aproape 800 de prieteni, ceea ce nu-i puțin lucru.

(Se caută „cititori celebri” în *Cotidianul*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
  - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
  - b. Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.
  - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre necesitatea promovării lecturii în rândul tinerilor? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 219

Sunt unele experiențe curioase, care ar trebui să ne dea de gândit. Sau, mai degrabă, gândind ne dăm seama ce curioase sunt unele din experiențele noastre. Iată, de pildă, întâlnești un om pe care l-ai mai întâlnit o dată. Rândul trecut a părut că se simțise bine în tovărășia ta. Dar ce-l făcuse să se simtă așa? Îți amintești perfect de bine tot ce i-ai spus și tot ce ai făcut atunci. Care dintre lucrurile acelea, lipsite azi de orice relief, a fost decisiv? Care anume i-a plăcut? Cel puțin, de când încolo începuse să se simtă bine?

Trebuie că se petrece, cu viața sufletească, ceva asemănător cu apele care se colorează dintr-o dată. E ceva care cade în apă, stă puțin acolo și pe urmă, așa, fără niciun traseu anumit, se desface într-o risipire de culoare. E o difuziune, e o culoare care crește în apă; e o culoare care crește în suflet.

(Constantin Noica, *Mathesis sau bucuriile simple*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- a. Cine ar putea fi receptorul textului, având în vedere scopul comunicării?
- b. Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.
- c. Care este rolul interogațiilor retorice din fragment?

2. Care este opinia ta despre importanța experiențelor de viață prin care un adolescent trebuie să treacă? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 220

Fețele mării. Vocile ei. N-am cunoscut obsesie mai constantă. Dacă aș fi poet, aș face o epopee în care n-ar apărea niciun om. Numai valurile. Dar ce prodigios poet ar trebui să fiu, și de altfel, orice aș izbuti, s-ar dărâma la prima apariție a apei. Aș înșira o mie de emoții, și aici sunt emoții suprapuse. Orchestră gigantică cu nenumărate instrumente. Ar semăna construcția mea doar cât seamănă o păpușă, având un mecanism izbutit, cu un om. Îmbinare fantastică de culoare, zgomot, mișcare, miros. Nemărginire, și simți mereu impresia măruntiei tale ființe. Te porți pios ca și cum ai fi într-o biserică. Puțin îți pasă de toată lumea și ai iluzia că poți să fii calm, că nicio nenorocire prea importantă nu se poate întâmpla. Nicio fantezie nu ți se pare prea romântioasă, poți să spui de o sută de ori aceeași vorbă și n-o aude nimeni.

(Anton Holban, *Ioana*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
  - a. Cine ar putea fi receptorul textului, având în vedere scopul comunicării?
  - b. Ce tip de text este acesta? Motivează-ți răspunsul.
  - c. Care este rolul utilizării diversității imaginilor (vizuale, auditive și olfactive) în fragment?
2. Care este impactul imaginii mării asupra autorului? Susține, cu argumente din text, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 221

Dacă observăm bine, cu toată atenția, moravurile, instituțiile, felul de a reacționa al poporului nostru, vom ajunge ușor la concluzia că psihologia sa intră în acest fel de comportare echidistant între voluntarismul activist al Apusului și pasivitatea fatalistă a Orientului. Așezați geograficește și sufletește între influențele care ne vin dintr-o parte și din alta, sufletul nostru și-a alcătuit un echilibru din caractere luate și dintr-o parte și din alta. Aceste influențe duble n-au rămas însă între ele în conflict, în dualism. În sufletul nostru s-au topit formând o sinteză nouă, un echilibru. Echilibrul nostru sufletește se cheamă adaptabilitate. Prin el ne deosebim de toată lumea Orientului, dar și de aceea a Apusului. Există în caracterul nostru excесе de lene, de plictiseală, de îndurare, de răbdare excesivă, care ne împiedică de a fi occidentali. Pe de altă parte, găsim în noi inițiative, o anumită hărnicie în a pricepe ce e bun în altă parte și a ni-l apropia, o vioiciune în a pricepe imediat mecanismul unei noutăți, o agerime în a nu fi dezorientați și nici intimidati în fața neprevăzutului, care ne îndepărtează cu mult de apatia indolentă a Orientului.

(Mihai Ralea, **Fenomenul românesc**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce tip de text este acesta (narrativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre existența unui *echilibru sufletește* al românilor? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 222

Uite, am să vă *povestesc* o imagine pe care am luat-o cu mine pentru totdeauna. Era într-o duminică galbenă de vară, ca înainte de ploaie. Treceam pe o străduță complet pustie. Și, deodată, în vitrina unui magazin de oglinzi o pisică neagră. Cocoțată pe un calorifer, cu spatele aproape lipit de geam și cu fața spre o oglindă uriașă, se privea împietrită cu niște ochi de-un verde jad. M-am apropiat. Eram în fața ei, reflectată în oglindă, lângă ea, pe aceeași suprafață lucioasă și netedă și, în același timp, în spatele ei, după geam. I-am făcut semne, am încercat s-o ademinesc, dar ea a rămas nemișcată ca un sfinx, făcându-se indiferentă. După mai multe încercări nereușite, în cele din urmă am plecat de-acolo cu un sentiment de profundă... jignire. Am intrat într-o casă unde m-am plictisit îngrozitor cu un fel de prieten. Când am ieșit, ușurată, m-am dus direct la magazinul de oglinzi. Ea era încă acolo, cum o lăsasem. Nu m-am apropiat însă, m-am uitat așa la ea mai mult timp, de departe, ca să n-o tulbur cumva. Și cu toată rușinea, mărturisesc că încercam un soi ciudat de... invidie.

(Simona Popescu, ***Despre ceea ce se poate învăța de la o pisică mică și neagră***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
  - a. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Motivează-ți răspunsul.
  - b. Ce elemente importante de conținut identifiți în textul dat?
  - c. Care crezi că este motivul sentimentelor de *jignire* și *invidie* ale autoarei.
2. Care este opinia ta despre tendința oamenilor de a atribui semnificații simbolurilor? Susține, cu argumente din text, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 223

Într-una din zile, profesorul a intrat în clasă muncindu-și cu dinții buza inferioară și se așeză la locul lui: [...] și apoi, nitai-nisam, un strigăt: „Blaga!”. Mă ridic, speriat de sunetul ceresc de la catedră! Dascălul își învârtea privirile peste noi [...] Dar privirile lui încruntate au ieșit și de această dată pe ferestre și nu s-au mai întors. Era din nou absent, iar glasul i se înmuie: „Blaga, de-acuma vei examina tu. Îți faci rost de un carnet, în care vei introduce numele tuturor elevilor...După fiecare răspuns pui nota! Până mâine toți elevii vor aduce câte un ban de aramă, – așa, m-ați înțeles? Și banul îl veți da lui Blaga, să-și cumpere blajinul un carnet!” Și cu aceasta, profesorul se retrase în sine, scoase din buzunar niște hârtii, își luă condeiul și se aplecă peste articolul său început încă de acasă. Cam mirat de marea demnitate în care eram înscăunat, începui a examina. Când silințele mele nu mai puteau să țină clasa în frâu, profesorul își făcea simțită prezența printr-un urlet destinat să fie auzit până la biroul directorului. Și-n clasă se făcea liniște de mormânt, iar eu îmi redobândeam autoritatea, pentru care pantalonii nu erau destul de lungi.

(Lucian Blaga, *Hronicul și cântecul vârstelor*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
  - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
  - b. Ce tip de text este acesta? Motivează-ți răspunsul.
  - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre autoritatea profesorului? Susține, cu argumente din text, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 224

Epoca 1830-1860 a fost, la noi, o epocă de tranziție. În răstimpul câtorva decenii, țările române străbat o perioadă de mari transformări sub raport social-politic, al culturii și al moravurilor. Amploarea fără precedent a schimbărilor angajează toate sferele vieții sociale, producând la tot pasul contraste și discordanțe, iar prin ele un acut sentiment al mutației. Timpul, care până mai ieri, curgea molcom în vechea lui albie se umple acum de lucruri neașteptate... apte prin ineditul lor să seducă sau să indisună, în orice caz să reclame adoptarea unei atitudini și să creeze situații polemice. Tot ce poartă sigiliul noutății, începând – să zicem – cu moda vestimentară și terminând cu formulele de adresare în societate, generează reacții diverse, de la îmbrățișarea entuziastă până la respingerea indignată. Se reliefează astfel într-un chip necunoscut mai înainte, decalajul de mentalități între generații și între sexe, panica bătrânilor retrograzi, poziția îndeobște refractară a bărbaților de vârstă și condiție medie, receptivitatea sporită a femeilor și a tinerilor.

(Ștefan Cazimir, *Alfabetul de tranziție*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
  - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
  - b. Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.
  - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre reacția oamenilor la nou/ noutate/ schimbare? Susține, cu argumente din text, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 225

Între dragoste și iubire există acele diferențe de nuanță – sensibile, esențiale lucrurilor regale. De pildă: aceeași diferență ca dintre drăguț și frumos, număr și unitate, intuiție și revelație, agreabil și cuceritor, dreptate și adevăr. Îi detest pe cei care se îndrăgostesc fără să iubească. Nu îi detest, îi disprețuiesc. Este ca și cum ai prefera plantele în ghiveciul de plastic celor din jungla africană. Iubirea este una singură, dragostea se repetă, ea poate fi chiar sugestionată. Iubirea este ca o apă din care bei și nu ți se mai face niciodată sete. Îndrăgostiții sunt aidoma cu cei cărora le plac filmele proaste de dragoste [...]. A doua zi nici măcar nu mai știi să povestească filmul.

(text adaptat după Iustin Panța, ***Familia și Echilibrul indiferent***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.
- Care este semnificația afirmației: *Iubirea este una singură*?

2. Care este opinia ta cu privire la sentimentele de dragoste și iubire? Susține, cu argumente din text, opinia prezentată.